

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Абакумов М. М. Damage control: что нового? / М. М. Абакумов, П. М. Богопольский // Хирургия. № 2007. №11. С. 59-62.
2. Абакумов М. М. Диагностика и лечение поврежденных живота / М. М. Абакумов, Н.В.Лебедев, В. И. Малярчук // Хирургия. № 2001. №6. С. 24-28.
3. Агаджанян В. В. Высокотехнологическая медицинская помощь при травмах / В. В. Агаджанян, А. А. Пронских // Политравма. № 2008. №4. С. 5-8.
4. Агаджанян В. В. К вопросу о тактике лечения больных с политравмой / В. В. Агаджанян, А. А. Пронских // Политравма. № 2010. №1. С. 5-8.
5. Актуальні організаційні і клінічні питання удосконалення надання травматологічної допомоги потерпілим із важкими множинними і поєднаними ушкодженнями / В. Г. Климовицький, В. М. Пастернак, М. М. Шпаченко [та ін.] // Проблеми військової охорони здоров'я: збірник наукових праць Української військово-медичної академії. Київ: Шико, 2006. Вип. 17. - С. 136-146.
6. Алгоритм діагностично-лікувальної тактики при закритих травмах органів черевної порожнини / М. Г. Шевчук, І. М. Сорочинський, Р. П. Герич [та ін.] // Шпитальна хірургія. № 2004. №4. С. 152-154.
7. Алексеев О. В. Оцінка життєздатності кишечника при гострій кишковій непрохідності, защемленій грижі, травмі живота, мезентеріальному тромбозі та емболії / О. В. Алексеев // Шпитальна хірургія № 1999. №1 С. 127-131.
8. Альперович Б. И. Хирургическое лечение травматических повреждений поджелудочной железы / Б. И. Альперович, В. Ф. Цхай, М. Е. Марьина // Анналы хирургической гепатологии. № 2002. Т.7, №1. С. 44-46.
9. Анисимов А. Ю. Хирургическая тактика при повреждениях поджелудочной железы / А. Ю. Анисимов, Ю. В. Бондарев, Ф. Ш. Галютдинов // Анналы хирургической гепатологии. № 2000. Т.5, №2. С. 157-158.
10. Антонюк М. Г. Помилки і ускладнення при лікуванні закритої торакоабдомінальної травми на госпітальному етапі / М. Г. Антонюк // Укр. журн. екстрем. мед. ім. Г. О. Можаява. № 2005. Т.6, №2. С. 24-27.
11. Апарцин К. А. Хирургическая профилактика и способы коррекции послеоперационного гипоспленизма: автореф. дис. на соискание ученой степени д-ра мед наук: спец. 14.00.27 і Хирургія / К. А. Апарцин. № Иркутск, 2001. № 42 с.
12. Афендулов С. А. Травматический панкреатит (клинико-экспериментальное исследование): автореф. дис. на соискание ученой степени канд. мед. наук: спец. 14.00.27 і Хирургія / С. А. Афендулов № Москва, 1982. № 22 с.
13. Багдасарова Е. А. Тактика лечения поврежденных живота при сочетанной травме: патогенетическое обоснование: автореф. дис. на соискание ученой степени д-ра мед. наук: спец. 14.00.27 і Хирургія / Е. А. Багдасарова. № Москва, 2008. № 48 с.
14. Бажаний вид ургентного остеосинтезу при поєднаній скелетній травмі / К. В. Міренков, В. І. Перцов, Т. А. Амро [и др.] // Збірник наукових праць XV з'їзду ортопедів-травматологів України. № Дніпропетровськ: Ліра, 2010. № С. 338.

15. Бережной Е. Ю. Особенности хирургической тактики при шокогенной травме органов брюшной и грудной полостей в условиях Крайнего Севера: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. мед. наук: спец. 14.00.27 *«Хирургия»* / Е. Ю. Бережной. *СПб.*, 2008. *№ 21* с.
16. Бичков В. В. Анализ причин травмирования та смертності постраждалих в дорожньо-транспортних пригодах в 2003-2008 роках у м. Києві / В. В. Бичков // *Український журнал гематології та трасфузіології*. *№ 2010*. *№ 2 (10)*. *№ С. 36-38*.
17. Боженков Ю. Г. Профилактика панкреатита при повреждении поджелудочной железы / Ю. Г. Боженков, С. А. Шалин // *Хирургия*. *№ 2003*. *№ 2*. *№ С. 49-52*.
18. Бокарев М. И. Лечебно-диагностическая тактика у пациентов с сочетанной травмой таза и живота: автореф. дис. на соискание ученой степени д-ра мед. наук: спец. 14.00.27 *«Хирургия»* / М. И. Бокарев. *Москва*, 2006. *№ 46* с.
19. Бондаренко А. В. Организация специализированной помощи при политравме в крупном городе / А. В. Бондаренко // *Вест. травматол. и ортопед. им. Н. Н. Приорова*. *№ 2005*. *№ 4*. *№ С. 81-84*.
20. Бондарчук О. М. Дренирование при травме поджелудочной железы / О. М. Бондарчук, Т. А. Кадошук // *Анналы хирургической гепатологии*. *№ 2000*. *№ Т.5, №2*. *№ С. 165-166*.
21. Бондарчук О. М. Применение полисорба для остановки кровотечений из ран печени / О. М. Бондарчук, Т. А. Кадошук // *Анналы хирургической гепатологии*. *№ 2003*. *№ Т.8, №2* *№ С. 132-133*.
22. Борисов А. Е. Изолированная и сочетанная травма печени / А. Е. Борисов, К. Г. Кубачев, Л. А. Левин // *Анналы хирургической гепатологии*. *№ 2003*. *№ Т.8, №2*. *№ С. 133*.
23. Борисов А. Е. Хирургическое лечение повреждений поджелудочной железы / А. Е. Борисов, К. Г. Кубачев // *Анналы хирургической гепатологии*. *№ 2000*. *№ Т.5, №2* *№ С. 164-165*.
24. Брюсов П. Г. Запрограммированное многоэтапное хирургическое лечение при политравме // *Хирургия*. *№ 2009*. *№ 10*. *№ С. 42-46*.
25. Брюсов П. Г. Оказание специализированной хирургической помощи при тяжелой механической сочетанной травме / П. Г. Брюсов, Н. А. Ефименко, В. Е. Розанов // *Вестн. хир.* *№ 2001*. *№ Т.160, №1*. *№ С. 43-47*.
26. Бурлука В. В. Клинико-патологическая оценка синдрома взаимного отягощения у пострадавших с сочетанной закрытой травмой груди / В. В. Бурлука // *Клін. хірургія*. *№ 1996*. *№ 10*. *№ С. 10-12*.
27. Бурлука В. В. Оцінка тяжкості і вибір хірургічного лікування пошкоджень грудинно-реберного каркасу у постраждалих з поєднаною закритою травмою грудей: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. мед. наук: спец. 14.01.03 *«Хірургія»* / В. В. Бурлука. *Київ*, 1997. *№ 21* с.
28. Бурлука В. В. Хірургічне лікування нестабільних пошкоджень тазового кільця у постраждалих з множинною та поєднаною травмою / В. В. Бурлука // *Збірник наукових праць XV зїзду ортопедів-травматологів України*. *№ Дніпропетровськ: Ліра*, 2010. *№ С. 353*.

29. Варданян А. В. Хирургическая тактика при сочетанной травме живота и головы : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. мед. наук: спец. 14.00.27 ì Хирургия / А. В. Варданян. ñ Москва, 2008. ñ 24 с.
30. Васютков В. Я. Изолированная и сочетанная травма поджелудочной железы / В. Я. Васютков, А. Е. Козлов, З. М. Мурашева // *Анналы хирургической гепатологии.* ñ 2000. ñ Т.5, №2 ñ С. 168-169.
31. Використання відеолапароскопічної технології при травматичному пошкодженні печінки / П. М. Замятін, Н. Н. Удербасєв, Є. В. Наконечний [та ін.] // *Клінічна хірургія.* ñ 2006. ñ №2. ñ С. 21-22.
32. Використання шкал для оцінки ступеню тяжкості постраждалих з травмою / О. В. Мазуренко, Г. Г. Рошїн, Н. М. Барамія [та ін.] // *Проблеми військової охорони здоров'я: зб. наук. праць Укр. військ.-медичн. академії (за ред. проф. В. Я. Білого).* ñ К., 2002. ñ Вип.11. ñ С. 64ñ73.
33. Відкрита та закрита травма черевної порожнини з пошкодженням брижі кишечника / І. О. Воробей, Ф. М. Новіков, О. В. Воробей [та ін.] // *Хірургія України.* ñ 2010. ñ №2 (34). ñ С. 72-76.
34. Возможности и перспективы миниинвазивной и органосохраняющей хирургической тактики при абдоминальных травмах / В. М. Тимербулатов, А. Г. Хасанов, Р. Р. Фаязов, М. В. Тимербулатов // *Матеріали ХХ зїзду хірургів України.* ñ Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. ñ Т.2. ñ С. 109-111.
35. Выбор метода хирургического лечения разрыва селезенки при сочетанной и изолированной травме живота с позиции эндохирургии / А. Н. Алимов, А. Ф. Исаев, Э. П. Сафронов [и др.] // *Хирургия.* ñ 2006. ñ №3. ñ С. 43-49.
36. Выбор способа гемостаза при повреждениях и очаговых поражениях селезенки / Г. С. Рагимов, Х. А. Абдурашидов, Д. П. Гаджиев, Р. И. Рагимова // *Хирургия.* ñ 2006. ñ №5. ñ С. 42-45.
37. Гайко Г. В. Помилки та ускладнення лікування хворих із переломами довгих кісток при політравмі / Г. В. Гайко, С. І. Герасименко, А. Н. Костюк // *Збірник наукових праць XV зїзду ортопедів-травматологів України.* ñ Дніпропетровськ: Ліра, 2010. ñ С. 324.
38. Гетьман В. Г. Реконструктивно-восстановительная хирургия поврежденных каркаса грудной стенки и их последствий: автореф. дис. на соискание ученой степени д-ра мед. наук: спец. 14.01.03 ´ Хирургия^а / В. Г. Гетьман. ñ Киев, 1998. ñ 32 с.
39. Голобородько М. К. Політравма життєво-важливих органів: принципи інтенсивної терапії та інтенсивної хірургії / М. К. Голобородько, М. М. Голобородько // *Одеський медичний журнал.* ñ 2004. ñ №4 (84). ñ С. 4-6.
40. Гринберг А. А. Первый опыт применения видеолапароскопии при проникающих ранениях брюшной полости / А. А. Гринберг, В. А. Ступин, В. В. Синайко // *Эндоскоп. хир.* ñ 2001. ñ №2. ñ С. 15-16.
41. Грубник Ю. В. Лапароскопические операции у больных с тяжелой сочетанной травмой / Ю. В. Грубник, А. А. Тельчко // *Вестник неотложной и восстановительной медицины.* ñ 2004. ñ Т.5, №1. ñ С. 32-34.

42. Гуманенко Е. К. Сочетанные травмы с позиции объективной оценки тяжести травм: автореф. дис. на соискание ученой степени. д-ра мед. наук: спец. 14.00.27 і Хирургияі / Е. К. Гуманенко. ñ Спб., 1992. ñ 50 с.
43. Гурієв С. О. Застосування стандартизованих систем оцінки у постраждалих з поєднаною травмою / С. О. Гур'єв, В. Ю. Кузьмін, С. П. Сазик // Український журнал екстремальної медицини. ñ 2005. ñ Т.6, №4. ñ С. 50-53.
44. Гурієв С. О. Травма опорно-рухового апарата як компонент полісистемного ушкодження / С. О. Гурієв, О. Є. Скобенко, П. І. Жученко [та ін.] // Збірник наукових праць XV зїзду ортопедів-травматологів України. ñ Дніпропетровськ: Ліра, 2010. ñ С. 316.
45. Гурова Н. Ю. МРТ в диагностике заболеваний поджелудочной железы / Н. Ю. Гурова // Медицинская визуализация. ñ 1999. ñ №1. ñ С. 34-39.
46. Дарвин В. В. Повреждения ободочной кишки: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. мед. наук: спец. 14.00.27 ´ Хирургия^а / В. В. Дарвин. ñ Алма-Ата, 1990. ñ 24 с.
47. Демидов В. А. Хирургическая тактика при изолированной и сочетанной травме толстой кишки: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. мед. наук: спец. 14.00.27 і Хирургияі, 14.00.22 і Травматология и ортопедияі / В. А. Демидов. ñ Екатеринбург, 2007. ñ 26 с.
48. Дерябин И. И. Травматическая болезнь / И. И. Дерябин // Вест. хир. ñ 1983. ñ №10. ñ С. 75-79.
49. Диагностика повреждений живота при сочетанной травме / А. Б. Молитвословов, М. И. Бокарев, Р. Е. Мамонтов [и др.] // Хирургия. ñ 2002. ñ №9. ñ С. 22-26.
50. Диагностическая и лечебная тактика при травме двенадцатиперстной кишки / А. Б. Молитвословов, А. К. Ерамишанцев, А. Э. Маркаров [и др.] // Хирургия. ñ 2004. ñ №8. ñ С. 46-51.
51. Діагностика та лікування потерпілих із закритими ізольованими та поєднаними пошкодженнями живота / М. Г. Кононенко, С. П. Коробова, Л. Г. Кащенко [та ін.] // Вісник СумДУ. Серія ´ Медицина^а. ñ 2007. ñ №1. ñ С. 70-74.
52. Діагностика та оперативна тактика при важкій множинній травмі / В. В. Горох, Н. М. Яковенчук, М. Т. Яковенчук [та ін.] // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія і Медицинаі. ñ 2007. ñ Вип. 32. ñ С. 60-62.
53. Діагностичний перитонеальний лаваж при поєднаній травмі живота / В. С. Жуковський, Ю. Я. Філь, Ю. Я. Сайдаковський, А. А. Цвих // Проблеми військової охорони здоровія: зб. наук. праць Укр. військ.-медичн. академії (за ред. проф. В. Я. Білого). ñ К., 2002. ñ Вип.11. ñ С. 405ñ413.
54. Довлатян А. А. Результаты лечения изолированной и сочетанной травмы органов мочеполовой системы / А. А. Довлатян, Ю. В. Черкасова // Хирургия. ñ 2003. ñ №5. ñ С. 53-58.
55. Дунай О. Г. Применение чрезкостного остеосинтеза переломов голени при политравме / О. Г. Дунай, О. Е. Суворов, Ю. А. Пашков // Збірник наукових праць XV зїзду ортопедів-травматологів України. ñ Дніпропетровськ: Ліра, 2010. ñ С. 328.

56. Епідеміологічний аналіз лікування постраждалих із ретроперитонеальною гематомою при закритій травмі живота та таза / Я. Л. Заруцький, Н. М. Барамія, О. Ф. Савицький [та ін.] // Проблеми військової охорони здоров'я: зб. наук. праць Укр. військ.-медичн. академії (за ред. проф. В. Я. Білого). - К., 2006. - №17. - С. 334-341.
57. Ермолов А. С. Гнойно-септические осложнения при сочетанной травме / А. С. Ермолов, В. А. Соколов // Здоровье столицы: тез. докл. ассамблеи. - М., 2002. - С. 27-30.
58. Ефименко С. Г. Особенности ультразвуковой диагностики у пострадавших с сочетанными повреждениями в условиях больницы скорой помощи / С. Г. Ефименко, Д. С. Ефимов, В. В. Никонов // Травма. - 2003. - №5. - С. 548-551.
59. Жестков К. Г. Мини-инвазивная хирургия в лечении флотирующих переломов ребер / К. Г. Жестков, Б. В. Барский, О. В. Воскресенский // Тихоокеанский медицинский журнал. - 2006. - №1. - С. 62-65.
60. Жуковський В. С. Діагностичне та прогностичне значення вмісту черевної порожнини при травмі живота: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня: канд. мед. наук: спец. 14.01.03 'Хірургія' / В. С. Жуковський. - Тернопіль, 2004. - 20 с.
61. Замятин П. Н. Современные подходы к лечению острой дыхательной недостаточности у пострадавших с политравмой / П. Н. Замятин, С. Н. Скороплет, Б. В. Гурко // Харківська хірургічна школа. - 2004. - №3(12). - С. 38-40.
62. Замятин П. Н. Выбор хирургической тактики у пострадавших с политравмой при доминирующем повреждении полых органов живота, диафрагмы и поджелудочной железы / П. Н. Замятин // Клін.хірургія. - 2004. - №8. - С. 26-28.
63. Замятін П. Н. Хірургічна тактика у постраждалих з політравмою при домінуючому ушкодженні паренхіматозних органів черевної порожнини / П. Н. Замятін // Шпитальна хірургія. - 2004. - №4. - С. 164-166.
64. Замятін П. М. Медико-соціальні аспекти колостомії при хірургічному лікуванні потерпілих з ушкодженням товстої кишки / П. М. Замятін, І. І. Пересада // Проблеми військової охорони здоров'я: збірник наукових праць. - Київ: Шико, 2006. - №17. - С. 329-333.
65. Замятін П. М. Удосконалення діагностичної хірургічної тактики у постраждалих з домінуючими ушкодженнями грудей і живота в ранньому періоді травматичної хвороби (клініко-експериментальне дослідження): автореф. дис. на здобуття наукового ступеня д-ра мед. наук: спец. 14.01.03 'Хірургія' / П. М. Замятін. - К., 2005. - 38 с.
66. Заруцький Я. Л. Клінічно-організаційні основи та принципи діагностики і хірургічного лікування постраждалих з травматичною хворобою: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня д-ра мед. наук: спец. 14.01.03 'Хірургія' / Я. Л. Заруцький. - Київ, 2004. - 32 с.
67. Интегральная реография тела как метод оценки состояния системы кровообращения при хирургических заболеваниях / И. С. Колесников, М. И. Лыткин, М. И. Тищенко // Вестн. хирургии. - 1981. - №1. - С. 9-15.

68. Интегральные системы в оценке прогноза тяжелой политравмы / А. И. Ярошецкий, Д. Н. Проценко, О. В. Игнатенко, Б. Р. Гельфанд // Медицина неотложных состояний. № 2009. №5(24). С. 83-91.
69. Індивідуалізація та оптимізація хірургічного лікування травматичного ушкодження селезінки / В. Т. Зайцев, М. К. Голобородько, В. В. Бойко, М. М. Голобородько // Клінічна хірургія. № 2000. №1. С. 35-38.
70. Использование тактики damage control в комплексе лечения повреждения органов брюшной полости и панкреатита, осложненных тяжелым кровотечением и вазодилатативным шоком / И. А. Криворучко, В. В. Бойко, С. Н. Тесленко [и др.] // Клінічна хірургія. № 2008. № 2. С. 24-28.
71. Іфтодій А. Г. Попередження ранніх післяопераційних гнійно-запальних ускладнень при травмах печінки / А. Г. Іфтодій, В. П. Польовий, В. К. Гродецький // Матеріали ХХ з'їзду хірургів України № Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. Т.1. С. 531-533.
72. К вопросу гемостаза при механической травме паренхиматозных органов / Ф. Г. Назыров, Х. А. Акилов, А. В. Девятов, У. Б. Ахмедов // Анналы хирургической гепатологии. № 2003. Т.8, №2. С. 151-152.
73. Казарян В. М. Дефекты оказания хирургической помощи при закрытых повреждениях живота / В. М. Казарян // Вестн. хир. № 2007. Т.166, №3. С. 43-45.
74. Калинин О. Г. Ранний остеосинтез таза в комплексе лечения больных с политравмой / О. Г. Калинин, Г. В. Лобанов, Е. И. Гридасова [и др.] // Збірник наукових праць XV з'їзду ортопедів-травматологів України. № Дніпропетровськ: Ліра, 2010. С. 333.
75. Капшитарь А. А. Лапароцентез и лапароскопия в диагностике повреждений печени у больных с закрытой сочетанной травмой / А. А. Капшитарь, А. В. Капшитарь // Харківська хірургічна школа. № 2007. №2. С. 111-113.
76. Карташкин В. Л. Диагностика повреждения при сочетанной шокогенной травме в остром периоде травматической болезни / В. Л. Карташкин // Актуальные проблемы современной тяжелой травмы: тезисы докл. Всерос. науч. конф. (1-2 нояб. 2001 г.). СПб., 2001. С. 55.
77. Качесов В. А. Интенсивная реабилитация пострадавших с сочетанной травмой / В. А. Качесов. М.: Издательская группа "БДЦ-ПРЕСС", 2007. 176 с.
78. Клинико-патологическое обоснование феномена взаимного отягощения у пострадавших при сочетанной закрытой травме / В. Н. Денисенко, В. В. Бурлука, Я. Л. Заруцкий [и др.] // Проблеми військової охорони здоров'я: зб. наук. праць Укр. військ.-медичн. академії (за ред. проф. В. Я. Білого). К., 2002. Вип.11. С. 15-22.
79. Клиническая иммунология. Руководство для врачей / Под ред. акад. РАМН Е. И. Соколова. М.: Медицина, 1998. 272 с.
80. Клиническая медицина / Пер. с англ.; под ред. Р. Кондена, Л. Нейхуса. М.: Практика, 1998. 716 с.

81. Колкин Я. Г. Панельная фиксация фрагментов грудино-реберного каркаса при тяжелой закрытой травме груди / Я. Г. Колкин, Е. С. Першин, Д. В. Вегнер // *Хірургія України*. № 2009. №3. С. 62-65.
82. Концепция травматической болезни на современном этапе и аспекты прогнозирования ее исходов / В. Н. Ельский, В. Г. Климовицкий, В. Н. Пастернак [и др.] // *Архив клинической и экспериментальной медицины*. 2003. Т.12, №1 С. 87-89.
83. Корабельников А. И. Тактика хирурга при разрывах головки поджелудочной железы / А. И. Корабельников, С. А. Салехов, Е. Б. Тажиев // *Анналы хирургической гепатологии*. 2000. Т.5, №2. С. 180-181.
84. Корж М. О. Стратегічні напрямки профілактики дорожньо-транспортного травматизму в Україні / М. О. Корж, В. О. Танькут, В. В. Єгупенко // *Проблеми військової охорони здоров'я*. Збірник наукових праць. Київ: Янтар, 2002. Вип. 11. - С. 53-57.
85. Кравченко О. І. Політравма мирного часу: характер, тактичні і діагностичні помилки при наданні допомоги потерпілим / О. І. Кравченко, С. Р. Петров // *Одеський медичний журнал*. 2004. №4(84). С. 42-43.
86. Криворучко И.А. Использование тактики Damage control при хирургическом лечении травмы поджелудочной железы в условиях сочетанных повреждений органов брюшной полости / И. А. Криворучко, Н. К. Голобородько, С. Н. Тесленко // *Харківська хірургічна школа*. 2005. № 2.1(17). С. 70-72.
87. Кукуруз Я. С. Травма печінки. Досвід діагностики та лікування / Я. С. Кукуруз, І. О. Йосипенко // *Хірургія України*. 2003. №4. С. 192-197.
88. Куликов Л. К. Хирургическая тактика при травматических повреждениях поджелудочной железы / Л. К. Куликов, Ю. А. Привалов, В. Ф. Собонович // *Анналы хирургической гепатологии*. 2000. Т.5, №2. С. 181-182.
89. Лабораторные методы исследований в клинике. Справочник / В. В. Меньшиков, Л. Н. Делекторская, Р. П. Золотницкая [и др.] ; под ред. В. В. Меньшикова. М.: Медицина, 1987. 368 с.
90. Лапароскопия в неотложной абдоминальной хирургии / А. С. Ермолов, А. А. Гуляев, П. А. Ярцев [и др.] // *Хирургия*. 2007. №7. С. 57-59.
91. Лапароцентез в диагностике закрытой травмы живота / Л. И. Василенко, Я. Г. Колкин, В. П. Середа [и др.] // *Хірургія України*. 2005. №3(15). С. 93-95.
92. Лапароцентез в диагностике и лечении острых хирургических заболеваний и поврежденных органов брюшной полости при тупой травме живота / Ф. И. Гюльмамедов, В. В. Ярошак, А. М. Белозерцев [и др.] // VIII наук.-практ. конф. співробітн. кафедр загальної хірургії мед. вузів України: матер. конф. Вінниця, 2001. С.134-136.
93. Лебедев К. А. Иммунограмма в клинической практике: Введение в клиническую иммунологию / К. А. Лебедев, И. Д. Понякина; отв. ред. В. С. Авдеева. М.: Наука, 1990. 223 с.
94. Лебедев Н. В. Консервативное лечение пострадавших с повреждениями печени при сочетанной травме / Н. В. Лебедев, М. М. Абакумов, В. И. Малярчук // *Анналы хирургической гепатологии*. 2003. Т.8, №2. С. 149.

95. Лечение закрытых травм печени / Е. Ю. Евтихова, Р. М. Евтихов, С. Н. Шурыгин, А. К. Гагуа // *Анналы хирургической гепатологии*. № 2003. № Т.8, №2. № С. 140-141.
96. Лещенко И. Г. Выбор хирургической тактики при огнестрельном ранении ободочной кишки / И. Г. Лещенко, А. В. Пырлык // *Клін. хір.* № 1998. № №4. № С. 21-22.
97. Лисенко Б. П. Оцінка тяжкості політравми з прогнозуванням перебігу травматичної хвороби / Б. П. Лисенко, В. Д. Шейко // *Ортопедия, травматология и протезирование*. № 2000. № №1. № С. 36-40.
98. Лікування вікончастих переломів реберно-грудинного 'каркасу'^a у хворих з поєднаною травмою / Ю. Я. Філь, І. Р. Трут'як, В. С. Жуковський, А. Ю. Філь // *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія 'Медицина'*. № 2007. № Вип.32. № С. 205-207.
99. Лікування хворих з множинними і поєднаними переломами кісток, профілактика ускладнень / В. А. Андрейчин, І. В. Шібель, А. Ю. Піхманець, В. С. Пелих // *Збірник наукових праць XV з'їзду ортопедів-травматологів України*. № Дніпропетровськ: Ліра, 2010. № С. 354.
100. Мадатров К. М. Лечебная тактика при травме поджелудочной железы / К. М. Мадатров, А. Дусбаев // *Анналы хирургической гепатологии*. № 2000. № Т.5, №2. № С. 183-184.
101. Малоинвазивные методы диагностики и лечения поврежденной селезенки у детей / Д. Ю. Кривченя, В. Д. Письменный, А. Н. Плотников [и др.] // *Матеріали науково-практичної конф. присвяченої 30-річчю кафедри торакальної хірургії та пульмонології КМАПО ім. П. Л. Шупика* № Київ, 2005. № С. 45-47.
102. Малоінвазивні методи в діагностиці і лікуванні абдомінальної травми / О. І. Міміношвілі, А. Д. Сомов, О. С. Антонюк [та ін.] // *Одеський медичний журнал*. № 2004. № №4 (84). № С. 53-55.
103. Малоінвазивні хірургічні втручання при травматичних пошкодженнях селезінки / В. М. Короткий, І. В. Колосович, В. О. Красовский [та ін.] // *Шпитальна хірургія*. № 2006. № №3. № С. 77-79.
104. Малярчук В. И. Использование шкал тяжести травмы при сочетанных повреждениях / В. И. Малярчук, Н. В. Лебедев, М. М. Абакумов // *Вестник Российского университета дружбы народов. Серия "Медицина"*. № 2000. № № 1. № С. 60-62.
105. Маховский В. З. Анатомическая резекция селезенки в эксперименте / В. З. Маховский, А. В. Николаев, В. В. Маховский // *Хирургия*. № 2001. № № 2. № С. 27-31.
106. Методология объективной оценки тяжести травмы (Часть 1. Оценка тяжести механических повреждений) / Е. К. Гуманенко, В. В. Бояринцев, В. В. Ващенко, Т. Ю. Супрун // *Вестник хирургии им. И. И. Грекова*. № 1997. № №2. № С. 55-59.
107. Методологія оцінки тяжкості і особливості хірургічної реанімації при закритій поєднаній травмі / В. М. Денисенко, Я. Л. Заруцький, В. В. Бурлука, С.

О. Король // Збірник наукових праць співробітників КМАПО ім. П. Л. Шупика. № К., 2000. № Вип.9, Кн.І. № С. 129-137.

108. Милуков В. Е. Динамика процессов репарации в области кишечной раны при формировании различных видов энтеро-энтероанастомозов / В. Е. Милуков, М. Р. Сапин // Хирургия. № 2004. № № 4. № С. 34-38.

109. Міщенко М. В. Лапароскопія при закритій травмі живота / М. В. Міщенко, Р. М. Міщенко // Одеський медичний журнал. № 2004. № №4(84). № С. 56-57.

110. Молитвословов А. Б. Хирургическое лечение травмы поджелудочной железы: автореф. дис. на соискание ученой степени д-ра. мед. наук: спец. 14.01.03 'Хирургия' / А. Б. Молитвословов. № Москва, 1994. № 32 с.

111. Мункожаргалов Б. Э. Сочетанная травма живота / Б. Э. Мункожаргалов, А. Д. Козулин, В. А. Домашевский // Бюл. ВСНЦ СО РАМН. № 2005. № № 3. № С. 176-177.

112. Надання екстренної медичної допомоги травмованим в Україні. Перспективи розвитку / Г. Г. Рошн, М. О. Стрельников, Я. С. Кукуруз, В. О. Крилюк // Проблеми військової охорони здоров'я. Збірник наукових праць Української військово-медичної академії. № Київ, 2010. № Вип. 28. - С. 50-56.

113. Надання медичної допомоги постраждалим з політравмою на догоспітальному етапі: методичні рекомендації / скл.: Г. Г. Рошн, Ю. О. Гайдаєв, О. В. Мазуренко [та ін.] № Київ, 2003. № 33 с.

114. Наш досвід лікування переломів кісток таза у хворих з політравмою / В. І. Десятирик, О. Г. Дунай, О. Є. Павлішен [та ін.] // Збірник наукових праць XV зїзду ортопедів-травматологів України. № Дніпропетровськ: Ліра, 2010. № С. 328.

115. Наш досвід організації надання медичної допомоги постраждалим з політравмою на ранньому госпітальному етапі в умовах багатопрофільної лікарні / В. О. Литовченко, М. Л. Березка, Є. В. Гарячий [та ін.] // Сучасні проблеми медицини невідкладних станів: матеріали наукового симпозиуму (21-22 травня 2009). № Київ, 2009. № С. 109-111.

116. Необхідність створення системи центрів травми в Україні / Ю. О. Гайдаєв, П. Д. Фомін, Г. Г. Рошн [та ін.] // Проблеми військової охорони здоров'я. Збірник наукових праць Української військово-медичної академії. № Київ: Шико, 2006. № Вип. 17. - С. 3-15.

117. Нестеренко Ю. А. Хирургическая тактика при травмах печени / Ю. А. Нестеренко, С. В. Михайлулов, А. В. Черняков // Анналы хирургической гепатологии. № 2003. № Т.8, №2. № С. 153.

118. Ничитайло М. Е. Применение лапароскопии в диагностике и выборе тактики лечения пострадавших с закрытой травмой живота / М. Е. Ничитайло, А. В. Капшитарь // Клінічна хірургія. № 2003. № №10. № С. 23-25.

119. Новіков Ф. М. Абдомінокраніальна травма поєднана з алкогольною інтоксикацією (клініко-епідеміологічна характеристика. Лікувально-діагностична тактика: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. мед. наук: спец. 14.01.03 'Хірургія' / Ф. М. Новіков. № К., 2003. № 21 с.

120. Новікова М. М. Ультразвукове дослідження й метод діагностики вільної рідини як маркеру пошкодження органів черевної порожнини при закритій травмі живота / М. М. Новікова // Укр. журнал екстрем. мед. ім. Г. О. Можаяєва. № 2008. № Т.9, №1. С. 45-47.
121. Об'єктивізація оцінки тяжкості та хірургічної тактики при поєднаних пошкодженнях / Я. Л. Заруцький, Л. М. Анкин, В. М. Денисенко [та ін.] // Проблеми військової охорони здоров'я: зб. наук. праць Укр. військ.-медичн. академії (за ред. проф. В. Я. Білого). К., 2006. Вип.17. С. 127-135.
122. Общие вопросы оказания медицинской помощи при сочетанной травме / А. С. Ермолов, М. М. Абакумов, В. А. Соколов [и др.] // Хирургия. № 2003. №12. С. 7-11.
123. Объективная оценка тяжести травм / Е. К. Гуманенко, В. В. Бояринцев, В. В. Ващенко, Т. Ю. Супрун // Воен.-мед.журн. № 1996. №10. С. 25-34.
124. Оптимизация гемо- и библистаза при лечении поврежденной печени / В. В. Дарвин, Т. П. Родина, А. Я. Ильканич [и др.] // Анналы хирургической гепатологии. № 2003. Т.8, №2 С. 138.
125. Оптимизация хирургической тактики при травме печени / В. Н. Журавлев, А. П. Евдокимов, В. В. Гришаев, А. Н. Соколов // Анналы хирургической гепатологии. № 2003. Т.8, №2. С. 142-143.
126. Оптимізація діагностики та лікування травматичних пошкоджень органів черевної порожнини / В. О. Шапринський, С. І. Андросов, М. В. Сіньковський [та ін.] // Харківська хірургічна школа. № 2005. № 1. С. 346-348.
127. Оптимізація тактики лікування хворих із закритою абдомінальною травмою / А. А. Хижняк, Ю. В. Волкова, А. Ю. Павленко, М. В. Лизогуб // Одеський медичний журнал. № 2004. № 4. С. 83-87.
128. Опыт лечения пострадавших с сочетанными повреждениями органов брюшной полости / В. Г. Климовицкий, В. Ю. Худобин, Г. В. Лобанов [и др.] // Проблеми військової охорони здоров'я: зб. наук. праць Укр. військ.-медичн. академії (за ред. проф. В. Я. Білого). К., 2006. Вип. 17. С. 341-348.
129. Опыт малоинвазивной обработки тканей печени с использованием фибринового клея / Т. В. Хоробрых, Г. М. Соловьев, А. Н. Антонов [и др.] // Анналы хирургической гепатологии. № 2003. Т.8, №2. С. 161.
130. Органосохраняющая и миниинвазивная хирургия селезенки / М. В. Тиммербулатов, А. Г. Хасанов, Р. Р. Фаязов, Ф.А. Каюмов. - М.: МЕДпресс-информ. № 2004. № 218 с.
131. Особенности хирургической тактики «damage control» при тяжелой травме живота / Е. А. Войновский, П. И. Колтович, С. А. Курдо [и др.] // Хирургия. № 2007. №11. С. 55-58.
132. Оценка тяжести и прогноз травматического шока у пострадавших с сочетанной травмой / В. Н. Денисенко, В. В. Бурлука, С. А. Король, В. В. Бондаренко // Проблеми військової охорони здоров'я: зб. наук. праць Укр. військ.-медичн. академії (за ред. проф. В. Я. Білого). К., 2002. Вип. 11. С. 8-14.

133. Очередность и сроки оказания помощи больным с политравмой / В. В. Бойко, В. Г. Рынденко, В. И. Щербаков [и др.] // Политравма. Неотложная медицинская помощь: Сб. научн. статей ХГКБСНМП им. проф. А. И. Мещанинова. № Х.: Основа, 2003. № С. 107.
134. Паварс А. Результаты лечения больных с травмой поджелудочной железы / А. Паварс, А. Тулин, И. Иванов // Анналы хирургической гепатологии. № 2000. № Т.5, №2. № С. 187.
135. Павловський М. П. Травматичні ушкодження паренхімних органів черевної порожнини: хірургічні аспекти / М. П. Павловський, І. Д. Герич, І. Р. Трутяк // Одеський медичний журнал. № 2004. № №4 (84). № С. 60-62.
136. Панасенко С. І. Закрита травма підшлункової залози / С. І. Панасенко // Клін. хір. № 2000. № №9. № С. 46-49.
137. Панасенко С. І. Травматична хвороба у постраждалих з пошкодженнями підшлункової залози як компонента полісистемного пошкодження (проблеми оцінки тяжкості пошкодження та прогнозу перебігу) / С. І. Панасенко // Укр. журнал екстрем. мед. ім. Г. О. Можаяєва. № 2003. № №2. № С. 49-53.
138. Патологические аспекты оценки тяжести состояния пострадавших с тяжелой сочетанной травмой / Э. В. Пашковский, Т. Ю. Супрун, В. Д. Куликов, Н. Г. Завалина // Сочетанная и множественная механическая травма: сб. науч. работ. № Спб., 1997. № С. 58-67.
139. Пачкорія А. В. Діагностика та хірургічне лікування постраждалих із закритими ушкодженнями порожнистих органів черевної порожнини в поєднанні з черепно-мозковою травмою: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. мед. наук: спец. 14.01.03 'Хірургія' / А. В. Пачкорія. № К., 2003. № 18 с.
140. Пашковский Э. В. Состояние центральной гемодинамики при травматической болезни / Э. В. Пашковский, С. В. Гайдук, А. В. Гончаров // Вестник хирургии. № 2001. № Т.160, №5. № С. 109-114.
141. Пашковский Э. В. Характер и причины изменений центральной гемодинамики у пострадавших с тяжелой сочетанной травмой / Э. В. Пашковский, А. В. Гончаров, С. В. Гайдук // Актуальные проблемы современной тяжелой травмы: тезисы докл. Всерос. науч. конф. (1-2 ноября 2001). № СПб., 2001. № С. 91-92.
142. Підпригора А.П. Методика діагностики та лікування закритих пошкоджень дванадцятипалої кишки / А. П. Підпригора, Ю. А. Підпригора, В. В. Калиновський // Матеріали ХХ з'їзду хірургів України. № Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. № Т.2. № С. 733-734.
143. Плейфер Дж. Наглядная иммунология / Дж. Плейфер; пер. с англ. № М.: ГОЭТАР МЕДИЦИНА, 1998. № 96 с.
144. Плеханов А. Н. Организационные и тактические аспекты оказания помощи больным с сочетанной травмой в современных условиях (хирургия сочетанной травмы). Сообщение 2 / А. Н Плеханов, И. А. Номоконов, В. А. Шагдуров // Политравма. № 2008. № №1. № С. 59-63.

145. Повреждения органов панкреатодуоденальной зоны / П. А. Иванов, А.В. Гришин, Д. А. Корнеев, С. А. Зиняков // Хирургия. № 2003. № 12. С. 39-43.
146. Повреждения поджелудочной железы / Г. П. Гидирим, Т. Я. Бескиеру, Е. Т. Чикала [и др.] // Анналы хирургической гепатологии. № 2000. Т.5, №2 С. 170.
147. Поєднана торако-абдомінальна травма. Клініко-організаційні засади лікування постраждалих на ранньому госпітальному етапі надання медичної допомоги / С. О. Гурієв, Г. В. Боднарчук, М. І. Покидько, В. М. Знахарчук. Вінниця, 2007. № 147 с.
148. Пожариский В. Ф. Политравмы опорно-двигательной системы и их лечение на этапах медицинской эвакуации / В. Ф. Пожариский. М.: Медицина, 1989. № 256 с.
149. Польовий В. П. Характеристика неспецифічної резистентності і гуморального імунітету у хворих літнього віку з абдомінальною травмою / В. П. Польовий // Укр. журнал екстрем. медицини ім. Г. О. Можаяєва. № 2006. Т.7, №1. С. 55-61.
150. Порівняльний аналіз результатів двох та одно етапного хірургічного лікування переломів довгих кісток та кісток таза у постраждалих з поєднаною травмою / О. Є. Скобенко, О. В. Пастушков С. М. Остапенко [та ін.] // Збірник наукових праць XV з'їзду ортопедів-травматологів України. Дніпропетровськ: Ліра, 2010. № 345.
151. Посібник з експериментально-клінічних досліджень в фармакології, біології та медицині / Л. В. Беркало, О. В. Бобович, Н. О. Боброва [та ін.]; під ред. І. П. Кайдашева, В. М. Соколенко, О. В. Катрушова. Полтава, 1996. № 271 с.
152. Посттравматический инфаркт селезенки / С. Ю. Фадеев, В. В. Староверов, В. Е. Трохов [и др.] // Хирургия. № 2004. №4. С. 45-47.
153. Пошкодження підшлункової залози як компонент поєднаної та множинної травми / Ф. М. Новіков, О. А. Ткаченко, І. О. Воробей [та ін.] // Хірургія України. № 2009. №4. С. 37-41.
154. Превентивная иммобилизация в системе лечения больных с политравмой / Г. В. Гайко, А. Н. Костюк, А. Н. Косяков [и др.] // Политравма. № 2009. №2. С. 5-12.
155. Применение современных технических средств в лечении травмы печени / К. К. Козлов, В. Г. Шаляпин, Р. К. Валитов [и др.] // Анналы хирургической гепатологии. № 2003. Т.8, №2. С. 147.
156. Принципы диагностики и выбор хирургического лечения повреждений печени / И. В. Мухин, А. М. Дудин, О. Б. Джерелей [и др.] // Вестник неотложной и восстановительной медицины. № 2004. Т.5, №1. С. 153-155.
157. Про значення своєчасної діагностики і лікування при травмі органів черевної порожнини як заходу запобігання летального кінця / О. П. Бабкіна, Ф. О. Лосєв, І. А. Зворигін [та ін.] // Укр. журнал екстрем. мед. ім. Г. О. Можаяєва. № 2005. Т.6, №2. С. 43-45.

158. Про систему надання невідкладної медичної допомоги постраждалим з травмою ñ підсумки досліджень / Ю. В. Поляченко, Г. Г. Рошїн, О. В. Мазуренко [та ін.] // Проблеми військової охорони здоров'я. Збірник наукових праць Української військово-медичної академії. ñ Київ, 2002. ñ Вип. 11. - С. 199-206.
159. Прогнозирование осложнений в ранний постшоковый период травматической болезни / Н. Н. Шпаченко, С. Е. Золотухин, Д. В. Пастернак [и др.] // Травма. ñ 2007. ñ Т.8, №4. ñ С. 450-454.
160. Профілактика та лікування гнійно-запальних складнень у хворих з травматичними пошкодженнями печінки / В. К. Гродецький, А. Г. Іфтодій, В. П. Польовий [та ін.] // Галицький лікарський вісник. ñ 2002. ñ Т.9, №3. ñ С. 83-84.
161. Результати дослідження мікробного забруднення черевної порожнини при травмах живота / В. С. Жуковський, Ю. Я. Філь, І. Р. Трутяк [та ін.] // Укр. журнал екстрем. мед. ім. Г. О. Можаяєва. ñ 2001. ñ Т.2, №2. ñ С. 120ñ123.
162. Ризики при застосуванні блокуючого інтрамедулярного остеосинтезу у хворих з політравмою / С. І. Герасименко, А. В. Калашніков, М. А. Аршулік [та ін.] // Збірник наукових праць XV зїзду ортопедів-травматологів України. ñ Дніпропетровськ: Ліра, 2010. ñ С. 325.
163. Ринденко С. В. Сучасний стан організації та досвід надання допомоги постраждалим з множинними та поєднаними ушкодженнями в умовах спеціалізованого відділення політравми / С. В. Ринденко // Ортопедия, травматология и протезирование. ñ 2008. ñ №2. ñ С. 99-104.
164. Роль лапароскопии в диагностике и лечении острых хирургических заболеваний и травм органов брюшной полости / А. М. Хаджибаев, Ш. К. Атаджанов, У. Р. Арипов, И. С. Махмудов // Вест. хир. им. Грекова. ñ 2006. ñ Т.165, №3. ñ С. 58-60.
165. Роль современных технологий гемостаза при травме печени / В. Е. Розанов, Н. А. Ефименко, А. А. Пальчиков [и др.] // Анналы хирургической гепатологии. ñ 2003. ñ Т.8, №2. ñ С. 154.
166. Рошїн Г. Г. Стандартизовані протокольні схеми лікування потерпілих із тяжкою поєднаною травмою / Г. Г. Рошїн, В. О. Крилюк // Острые и неотложные состояния в практике врача. ñ 2007. ñ №4. ñ С. 42-44.
167. Рошїн Г. Г. Тяжка поєднана травма (принципи організаційної та лікувальної тактики надання уніфікованої невідкладної медичної допомоги постраждалим в ранньому періоді травматичної хвороби): автореф. дис. на здобуття наукового ступеня д-ра мед. наук: спец. 14.01.03. ñ Хірургія / Г. Г. Рошїн. ñ Київ, 2006. ñ 31 с.
168. Рустамова Е. Т. Доминирующие повреждения живота в структуре сочетанной абдоминальной травмы в промышленных центрах Восточной Сибири / Е. Т. Рустамова, А. В. Новожилов, С. Е. Григорьев // Бюл. ВСНЦ СО РАМН. ñ 2005. ñ № 3. ñ С. 170-171.
169. Рылов А. И. Особенности хирургического лечения травматических повреждений поджелудочной железы / А. И. Рылов // Хірургія України. ñ 2002. ñ №3. ñ С. 58-59.

170. Рылов А. И. Острый травматический панкреатит, осложненный парапанкреатитом / А. И. Рылов // Клін. хір. №1. 2003. С. 33-34.
171. Рынденко В. Г. Тактика лечения больных с тяжелой скелетной травмой с использованием концепции damage control / В. Г. Рынденко, А. Э. Феськов, С. В. Рынденко // Збірник наукових праць XV зїзду ортопедів-травматологів України. Дніпропетровськ: Ліра, 2010. С. 357.
172. Рябков И. А. Профилактика посттравматического панкреатита / И. А. Рябков, Н. Д. Томнюк // Анналы хирургической гепатологии. 2000. Т.5, №2. С. 191-192.
173. Савельев В. С. Руководство по неотложной хирургии органов брюшной полости / В. С. Савельев. М.: Триада-Х, 2004. 640 с.
174. Саклаков В. С. Диагностика и классификация повреждений поджелудочной железы // В. С. Саклаков // Хирургия. 2004. №3. С. 10-12.
175. Сингаевский А. Б. Нарушение транспорта кислорода кровью при тяжелой сочетанной травме: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. мед. наук: спец. 14.00.27 Хирургия / А. Б. Сингаевский. Спб., 1996. 21 с.
176. Сингаевский А. Б. Причины летальных исходов при тяжелой сочетанной травме / А. Б. Сингаевский, Ю. А. Карнаевич, И. Ю. Малых // Вестник хирургии им. Грекова. 2002. Т.161, №2. С. 62-65.
177. Синдром взаимного отягощения при краниоторакоабдоминальной и краниоторакоскелетной травме / Л. С. Родослав, А. А. Буднюк, Н. Е. Коваленко [и др.] // Політравма й сучасна концепція надання медичної допомоги: тези доп. I Всеукраїнської наук.-практ. конф. з міжнар. участю (16-17 травня 2002). К., 2002. С. 22-23.
178. Синдром взаимного отягощения у пострадавших с сочетанной травмой / В. А. Соколов, В. И. Картавенко, Д. А. Гараев, Л. М. Свирская // Вестник хирургии им. Грекова. 2006. Т.165, №6. С. 25-29.
179. Сідий А. В. Травма живота з пошкодженням порожнистих органів: діагностика, лікування / А. В. Сідий, В. І. Безкоровайний, А. Д. Нетков // Одеський медичний журнал. 2004. № 4(84). С. 70-72.
180. Современные взгляды на повреждения поджелудочной железы (хирургические аспекты) / В. В. Бойко, И. А. Криворучко, И. Л. Соханевич [и др.] // Харківська хір. школа №4. 2003. С. 93-98.
181. Современные подходы к лечению политравмы в условиях крупного промышленного города / Н. В. Чакина, Е. А. Емельянова, Е. В. Князева [и др.] // Медицина неотложных состояний. 2008. №5(18). С. 50-53.
182. Современные тенденции травматизма в угольной промышленности и оказание экстренной помощи пострадавшим с шахтной травмой / В. Г. Климовицкий, Н. Н. Шпаченко, В. Н. Пастернак [и др.] // Проблеми військової охорони здоров'я: збірник наукових праць. Київ: Янтар, 2002. Вип. 11. - С. 43-52.
183. Соколов В. А. "Damage control" - современная концепция лечения пострадавших с критической политравмой / В. А. Соколов // Вест. травматол и ортопед. 2005. №1. С. 81-84.

184. Сонографія і лапароцентез у діагностиці гострих хірургічних захворювань та травм органів черевної порожнини / В. О. Шідловський, В. О. Кравець, О. В. Шідловський [та ін.] // Шпитальна хірургія. № 2004. №4. С. 205-207.
185. Сочетанная травма живота и таза / М. И. Бокарев, А. Б. Молитвословов, С. В. Сергеев [и др.] // Хирургия. № 2004. №10. С. 49-52.
186. Сочетанные травмы груди и живота / Ю. Б. Шапот, В. Б. Ремизов, С. А. Селезнев, В. И. Гикавый. Кишинев: Штиинца, 1990. 183 с.
187. Спиральная компьютерная томография с внутривенным контрастным усилением в диагностике заболеваний поджелудочной железы / Е. А. Савченко, Ю. В. Думанский, З. Л. Шматько, Е. В. Середенко // Вестн. неотл. и восстановит. медицины. № 2004. Т.5, №3. С. 513-516.
188. Стіценко І. В. Хірургічне лікування травм підшлункової залози: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. мед. наук: спец. 14.01.03 'Хірургія' / І. В. Стіценко. Сімферополь, 1996. 23 с.
189. Супрун Т. Ю. Патогенетические аспекты хирургической тактики лечения пострадавших с сочетанными переломами длинных костей / Т. Ю. Супрун, Б. А. Плахотников // Актуальные проблемы современной тяжелой травмы: тезисы докл. Всерос. науч. конф. (1-2 нояб. 2001). СПб., 2001. С. 114-115.
190. Сухоруков А. М. Диагностика и хирургическое лечение повреждений двенадцатиперстной кишки при сочетанной травме / А. М. Сухоруков, А. Е. Попов, С. В. Маслов // Бюл. ВСНЦ СО РАМН. № 2005. № 3. С. 181-182.
191. Сучасні підходи до лікування політравми на догоспітальному етапі / І. З. Яковцов, С. В. Ринденко, Б. С. Федак [та ін.] // Медицина неотложных состояний. № 2007. №5(12). С. 107-112.
192. Травматическая болезнь / Под ред. И. И. Дерябина, О. С. Насонкина - Л.: Медицина, 1987. 304 с.
193. Травматический панкреатит / В. И. Филин, Г. П. Гидирим, А. А. Толстой, Р. В. Вашетко. Кишинев: Штиинца, 1990. 199 с.
194. Травматичні пошкодження підшлункової залози / Ю. Т. Ахтемійчук, О. М. Слободян, І. В. Слободян [та ін.] // Шпитальна хірургія. № 2005. №2. С. 112-115.
195. Трудности диагностики и выбора хирургической тактики при сочетанных травмах груди и живота / Г. А. Султанов, С. М. Зейналов, К. М. Мамедов, А. М. Рустам // Эндоскопическая хирургия. № 2007. №2. С. 34-36.
196. Удербаев Н. Н. Хірургічне лікування постраждалих з травматичними ушкодженнями печінки (клініко-експериментальне дослідження): автореф. дис. на здобуття наукового ступеня д-ра мед. наук: спец. 14.01.03 і Хірургія / Н. Н. Удербаев. Дніпропетровськ, 2007. 36 с.
197. Ультразвуковые методы исследований в определении лечебной тактики у пострадавших с повреждением селезенки / М. М. Абакумов, Э. Я. Дубров, Е. С. Владимирова, Е. В. Деркачева // Хирургия. № 2001. № 8. С. 21-23.

198. Уракчеев Ш. К. Хирургическая помощь при повреждениях двенадцатиперстной кишки / Ш. К. Уракчеев // Вестн. хир. ñ 1998. ñ Т.157, № 3. ñ С. 72-75.
199. Урман М. Г. Хирургическая тактика при травме живота: автореф. дис. на соискание ученой степени д-ра мед. наук: спец. 14.00.27 ñ Хирургия / М. Г. Урман. ñ Пермь, 1993. ñ 36 с.
200. Ушкодження дванадцятипалої кишки / Ф. М. Новіков, О. А. Ткаченко, О. В. Воробей [та ін.] // Хірургія України. ñ 2008. ñ №3. ñ С. 72-75.
201. Федоров Ю.А. Повреждения поджелудочной железы и их лечение / Ю. А. Федоров, А. А. Третьяков, Н. И. Слепых // Анналы хирургической гепатологии. ñ 2000. ñ Т.5, №2. ñ С. 197-198.
202. Філь Ю. Я. Аналіз і структура закритої травми грудної клітки в танатогенезі політравми / Ю. Я. Філь, А. Ю. Філь // Ортопедія, травматологія і потезирование. ñ 2009. ñ №3. ñ С. 86ñ88.
203. Характеристика и клиническое применение интегральной реографии ñ нового метода измерения ударного объема / М. И. Тищенко, А. Д. Смирнов, Л. Н. Данилов [и др.] // Кардиология. ñ 1973. ñ №11. ñ С. 54ñ62.
204. Хирургическая тактика при повреждениях печени / Б. А. Сотниченко, В. М. Шумейко, В. И. Макаров [и др.] // Анналы хирургической гепатологии. ñ 2003. ñ Т.8, №.2. ñ С. 155-156.
205. Хирургическая тактика при повреждениях печени / М. Х-Б. Татаршов, А. М. Борлаков, В. Р. Борлаков [и др.] // Анналы хирургической гепатологии. ñ 2003. ñ Т.8, №2. ñ С. 157-158.
206. Хирургическая тактика при повреждениях поджелудочной железы / М. П. Королев, Ф. Х. Кутушев, Ш. К. Уракчеев, Д. Б. Волков // Вестн. хир. им. Грекова. ñ 2000. ñ Т.159, №3. ñ С. 40-44.
207. Хирургическая тактика при повреждениях поджелудочной железы у пострадавших с сочетанной травмой / В. Е. Розанов, Н. А. Ефименко, В. А. Вередченко, Р. К. Халимбеков // Анналы хирургической гепатологии. ñ 2000. ñ Т.5, №2. ñ С. 191.
208. Хирургическое лечение открытых и закрытых повреждений двенадцатиперстной кишки / А. А. Асланян, В. Г. Харченко, С. А. Асланян [та ін.] // Хирургия. ñ 1993. ñ № 4. ñ С. 84-87.
209. Хирургия поджелудочной железы / А. А Шалимов, С. А. Шалимов, М. Е. Ничитайло, А. П. Радзиховский. ñ Симферополь: Таврида, 1997. ñ 560 с.
210. Хірургічне лікування ушкоджень позапечінкових жовчних проток / І. П. Хоменко, Я. Л. Заруцький, В. М. Денисенко [та ін.] // Матеріали ХХ зїзду хірургів України. ñ Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. ñ Т.2. ñ С. 784-786.
211. Цибин Ю. Н. Многофакторная оценка тяжести травматического шока в клинике / Ю. Н. Цибин // Вестн. хир. им. Грекова. ñ 1980. ñ Т.125, №9. ñ С. 62-67.
212. Цибин Ю.Н. Бальная оценка шокогенности травм в зависимости от их локализации и характера / Ю. Н. Цибин, И. В. Гальцева, И. Р. Рыбаков // Травматический шок: сб. науч. тр. ЛНИИ СП им. И. И.Джанелидзе. ñ Л., 1977. ñ С. 60-62.

213. Цибин Ю.Н. Прогнозирование исходов травмы, осложненной шоком / Ю. Н. Цибин, И. В. Гальцева, И. Р. Рыбаков // Травматический шок: сб. науч. тр. ЛНИИ СП им. И. И.Джанелидзе. № Л., 1976. № С. 59-62.
214. Цыбиков С. Г. Результаты диагностики повреждений живота при сочетанной травме / С. Г. Цыбиков, В. Ф. Собонович, Ю. К. Усольцев // Бюл. ВСНЦ СО РАМН. № 2005. № № 3. № С. 173-174.
215. Цыбуляк Г. Н. Ранения и травмы живота: диагностика и новые подходы в лечении / Г. Н. Цыбуляк, С. Д. Шеянов // Вестн. хир. им. Грекова. № 2001. № Т.160, №5. № С. 81-88.
216. Чернов А. Л. К проблеме объективизации тяжести повреждений / А. Л. Чернов, А. Э. Феськов, А. В. Пронин // Проблеми військової охорони здоров'я: зб. наук. праць Укр. військ.-медичн. академії (за ред. проф. В. Я. Білого). № К., 2006. № Вип.17. № С. 93-99.
217. Чирков Р.Н. Диагностика и хирургическое лечение повреждений печени / Р. Н. Чирков, В. Я. Васютков, Ю. А. Шабанов // Хирургия. № 2006. № №4. № С. 42-45.
218. Шапкин Ю. Г. Влияние выбранной операции на развитие осложнений в послеоперационном периоде у больных, оперированных на селезенке / Ю. Г. Шапкин, В. В. Масляков, В. Р. Горбелик // Анналы хирургии. № 2006. № №3. № С. 9-13.
219. Шапкин Ю. Г. Возможности и результаты органосохраняющих операций при травмах селезенки / Ю. Г. Шапкин, Ю. В. Чалык, В. В. Масляков // Вестн. хир. им. Грекова. № 2000. № Т.159, №6. № С. 41-42.
220. Шапкин Ю. Г. Некоторые нерешенные вопросы хирургического лечения травм печени / Ю. Г. Шапкин, Ю. В. Чалык, А. А. Трунилин // Анналы хирургической гепатологии. № 2003. № Т.8, №2 № С.163.
221. Шапкин Ю.Г. Послеоперационный период у больных, оперированных на травмированной селезенке / Ю. Г. Шапкин, В. В. Масляков // Анналы хирургии. № 2005. № №5. № С. 33-37.
222. Шарифуллин Ф. А. Неотложная рентгеновская компьютерная томография при механической травме: дис. на соискание ученой степени д-ра мед. наук: спец. 14.00.19, 14.00.27 ´Рентгенология^а, ´Хирургия^а / Шарифуллин Фаат Абдул-Каюмович. № М., 1999. № 245 с.
223. Шашин С. А. Серозно-мышечный лоскут желудка на питающей ножке как пластический материал для укрытия ран поджелудочной железы: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. мед наук: спец. 14.00.27 ´Хирургия^а / С. А. Шашин. № М., 1988. № 24 с.
224. Шейко В. Д. Изменение показателей гемодинамики в остром периоде тяжелой сочетанной травмы / В. Д. Шейко // Клінічна хірургія. № 2002. № №1. № С. 42-44.
225. Шейко В. Д. Прогнозування та профілактика поліорганної недостатності у постраждалих з поєднаними торакальними та абдомінальними ушкодженнями при політравмі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра мед. наук: спец. 14.01.03. ´Хірургія^і / В. Д. Шейко. № К., 2003. № 30 с.

226. Шейко В. Д. Прогностична значимість лабораторних показників у постраждалих з тяжкою поєднаною механічною травмою грудної клітки і живота // Шпитальна хірургія. № 2002. №2. С. 59-62.
227. Шеянов С. Д. Клинико-экспериментальное обоснование алгоритма лечения при повреждениях ободочной кишки / С. Д. Шеянов // Вестн. хир. № 2000. Т.159, №5. С. 28-33.
228. Шеянов С. Д. Ранения и травмы ободочной кишки / С. Д. Шеянов, Г. Н. Цыбуляк // Вестн. хир. № 1997. Т.156, №5. С. 41-47.
229. Шляхи удосконалення надання допомоги потерпілим із множинними та поєднаними пошкодженнями / М. І. Хвисьюк, В. Г. Ринденко, М. І. Завеля, С. В. Ринденко // Проблеми військової охорони здоров'я. Збірник наукових праць Української військово-медичної академії. Київ: Шико, 2006. Вип. 17. - С. 87-92.
230. Экспресс-метод определения крови в брюшной полости при закрытой травме живота / К. К. Козлов, В. Е. Высокогорский, А. А. Филиппов [и др.] // Вестн. хир. им. Грекова. № 2001. Т.160, №1 С. 81.
231. Этапная коррекция хирургической патологии живота (DAMAGE CONTROL) в условиях декомпенсированного гиповолемического шока / К. А. Апарцин, А. В. Стифуткин, Р. И. Расулов, Е. Г. Григорьев // Вестник хирургии. № 2002. № 2. С. 102-105.
232. Этапная хирургическая коррекция сочетанных повреждений поджелудочной железы / Е. Г. Григорьев, Р. И. Расулов, О. П. Иванов [и др.] // Анналы хирургической гепатологии. № 2000. Т.5, №2 С. 173.
233. Юрченко В. Д. Державна програма створення єдиної системи надання екстреної медичної допомоги в Україні / В. Д. Юрченко, Г. Г. Рошчін, В. О. Крилюк // Проблеми військової охорони здоров'я. Збірник наукових праць Української військово-медичної академії. Київ, 2008. Вип.22. С. 3-8.
234. Ярцев П. А. Видеолапароскопия в диагностике и лечении пострадавших с травмой живота: автореф. дис. на соискание ученой степени д-ра мед. наук: спец. і Хирургия / П. А. Ярцев. М., 2008. 45 с.
235. 'Damage control': an approach for improved survival in exsanguinating penetrating abdominal injury / M. F. Rotondo, C. W. Schwab, M. McGonigal [et al.] // J. Trauma. № 1993. Vol.35, №3. P. 375-382.
236. A 10-year experience of complex liver trauma / R. D. Brammer, S. R. Bramhall, D. F. Mirza [et al.] // British Journal of Surgery. № 2002. Vol.89. P. 1532-1537.
237. A logical approach to trauma ñ Damage control surgery / G. Shibajyoti, B. Gargi, B. Susma, D. Chakrabarti // Indian Journal of Surgery. № 2004. Vol.66, №6. P. 336-340.
238. A National Evaluation of the Effect of Trauma-Center Care on Mortality / E. J. MacKenzie, P. R. Frederick, G. J. Jurkovich [et.al.] // N. Engl. J. Med. № 2006. Vol.354, №4. P. 366-378.
239. A new characterization of injury severity / H. R. Champion, W. S. Copes, W. J. Sacco [et al.] // J. Trauma. № 1990. Vol.30, №5. P. 539-542.

240. A trauma mortality prediction model based on the Anatomic Injury Scale / T. Osler, L. Glance, J. S. Buzas [et al.] // *Annals of Surgery*. ñ 2008. ñ Vol.247, №6. ñ P. 1041-1048.
241. A unified approach to the surgical exposure of pancreatic and duodenal injuries / J. A. Asensio, D. Demetriades, J. D. Berne [et al.] // *Amer. J. Surg.* ñ 1997.ñ Vol.174, №1. ñ P. 54-60.
242. Abdominal trauma: a disease in evolution / J. Smith, E. Caldwell, S. DíAmours [et al.] // *ANZ J. Surg.* ñ 2005. ñ Vol.75. ñ P. 790ñ794.
243. Access to Trauma Centers in the United States / C. C. Branas, E. J. MacKenzie, J. C. Williams [et al.] // *JAMA*. ñ 2005. ñ Vol.293, №21. ñ P. 2626-2633.
244. Acute glucose elevation is highly predictive of infection and outcome in critically injured trauma patients / B. Grant, B. Kelly, J. Manjari [et al.] // *Annals of Surgery*. ñ 2010. ñ Vol.252, №4. ñ P. 597-602.
245. Acute resuscitation of the unstable adult trauma patient: bedside diagnosis and therapy / A. W. Kirkpatrick, C. G. Ball, S. K. DíAmours, D. Zygun // *Can J Surg.* ñ 2008. ñ Vol.51, №1. ñ P. 57-69.
246. Advanced trauma life support, 8th Edition, the evidence for change / J. B. Kortbeek, S. A. Al Turki, J. Ali [et al.] // *J. Trauma-Injury Infection and Critical Care*. ñ 2008. ñ Vol.64, №6. ñ P. 1638-1650.
247. Ahmed N. Pancreatic injury / N. Ahmed, J. J. Vernick // *South Med J.* ñ 2009. ñ Vol.102, №12. ñ P. 1253-1256.
248. Albrecht R. M. Nonoperative management of blunt splenic injuries: factors influencing success in age >55 years [In Process Citation] / R. M. Albrecht, C. R. Schermer, A. Morris // *Am. Surg.* ñ 2002. ñ Vol.68, №3. ñ P. 227-230.
249. Alteration in the systemic inflammatory response after early total care and damage control procedures for femoral shaft fracture in severely injured patients / P. J. Harwood, P. V. Giannoudis, M. van Griensven [et.al.] // *J. Trauma-Injury Infection and Critical Care* ñ 2005. ñ Vol.58, №3. ñ P. 446-454.
250. Analysis of peritoneal lavage parameters in blunt abdominal trauma / B. A. McLellan, S. S. Hanna, D. R. Montoya [et al.] // *J. Trauma*. ñ 1985. ñ Vol.25, №3. ñ P. 393-399.
251. APACHE II: A severity of disease classification system / W. A. Knaus, E. A. Draper, D. P. Wagner, J. E. Zimmerman // *Critical Care Medicine*. ñ 1985. ñ Vol.13, №10. ñ P. 818-829.
252. Apodaca T. R. Readiness to change alcohol use after trauma / T. R. Apodaca, C. R. Schermer // *J. Trauma*. ñ 2003. ñ Vol.54, №5. ñ P. 990-994.
253. Appraisal of early evaluation of blunt chest trauma: development of a standardized scoring system for initial clinical decision making / H. C. Pape, D. Remmers, J. Rice [et al.] // *J. Trauma*. ñ 2000. ñ Vol.49, №3. ñ P. 496ñ504.
254. Aseervatham R. Blunt trauma to the spleen / R. Aseervatham, M. Muller // *Australian and New Zealand Journal*. ñ 2000.ñ Vol.70, №5. ñ P. 333-337.
255. Assessing Effectiveness of a Mature Trauma System: Association of Trauma Center Presence with Lower Injury Mortality Rate / R. Durham, L. Flint, L. Papa [et al.] // *J. Trauma*. ñ 2006 ñ Vol. 61, №2. ñ P. 261-267.

256. Association between alcohol and mortality in patients with Severe traumatic head injury / H. C. N. Tien, L. N. Tremblay, S. B. Rizoli [et al.] // Arch. Surg. ñ 2006. ñ Vol.141, №12. ñ P. 1185 - 1191.
257. Aylwin C. J. Reduction in critical mortality in urban mass casualty incidents: analysis of triage, surge, and resource use after the London bombings on July 7, 2005 / C. J. Aylwin, T. C. K[^]nig, N. W. Brennan // Lancet. ñ 2006. ñ Vol.368. ñ P. 2219 - 2225.
258. Beck-Razi N. Focused Assessment with Sonography for Trauma / N. Beck-Razi, D. Diana Gaitini // Emergency Ultrasound. ñ 2008. ñ Vol.3, № 1. ñ P. 23-31.
259. Bedside emergency ultrasonographic diagnosis of diaphragmatic rupture in blunt abdominal trauma / M. Blaivas, M. Brannam, L. Hawkins [et al.] // Am. J. Emerg. Med. ñ 2004. ñ Vol.22, №7. ñ P. 601-604.
260. Bemelman M. Mass Casualty Event During a Musical Parade: Lessons Learned / M. Bemelman, L. Leenen // Eur. J. Trauma Emerg. Surg. ñ 2008. ñ Vol.34, № 5. ñ P. 451-456.
261. Berci G. Emergency Laparoscopy / G. Berci // European Surgery. ñ 1998. ñ Vol.30, № 6. ñ P. 332-337.
262. Blunt abdominal trauma with small bowel injury: are isolated lesions riskier than associated lesions? / G. P. Fraga, F. H. B. Souza e Silva, N. A. Almeida [et al.] // Acta Cir Bras. ñ 2008. ñ Vol. 23, №2. ñ P. 192-197.
263. Blunt abdominal trauma. Note of caution on diagnostic peritoneal lavage / N. F. S. Watson, J. S. Hammond, A. Brooks [et al.] // Br. Med. J. ñ 2002. ñ Vol.336, №7653. ñ P. 1086.
264. Blunt abdominal trauma: screening US in 2,693 patients / A. Brown, G. Casola, C. B. Sirlin [et al.] // Radiology. ñ 2001. ñ Vol.218, №2. ñ P. 352-358.
265. Blunt bowel and mesenteric injuries: the role of screening computed tomography / A. K. Malhotra, T. C. Fabian, S. B. Katsis [et al.] // J. Trauma. ñ 2000. ñ Vol.48, №6. ñ P. 991-1000.
266. Blunt trauma to the spleen: ultrasonographic findings / O. Doody, D. Lyburn, T. Geoghegan [et al.] // Clin Radiol. ñ 2005. ñ Vol.60, №9. ñ P. 968-976.
267. Borzotta A. P. Multiple system organ failure / A. P. Borzotta, H. C. Polk // Surg. Clin. North. Amer. ñ 1983. ñ Vol.63, № 2. ñ P. 315-336.
268. Boyd C. R. Evaluating trauma care: The TRISS metod: Trauma Score and the Injury Severity Score / C. R. Boyd, M. A. Tolson, W. S. Copes // J. Trauma. ñ 1987. ñ Vol.27, №4. ñ P. 370-378.
269. Brasel K. J. What Mechanism Justifies Abdominal Evaluation in Motor Vehicle Crashes? / K. J. Brasel, R. Nirula // Trauma. ñ 2005. ñ Vol.59, №6. ñ P. 1057-1061.
270. Brigden M. L. Prevention and management of overwhelming postsplenectomy infection: an update / M. L. Brigden, A. L. Pattullo // Crit Care Med. ñ 1999. ñ Vol.27, №6. ñ P. 836-842.
271. Burch J. M. The injured colon / J. M Burch, M. C. Brock, L. Gevirtzman // Ann Surg. ñ 1986. ñ Vol.203, №5. ñ P. 701-705.
272. Canty T. G. Management of major pancreatic duct injuries in children / T. G. Canty, D. Weinman // J. Trauma. ñ 2001. ñ Vol.50, №6. ñ P. 1001-1007.

273. Carrillo E. H. The current management of hepatic trauma / E. H. Carrillo, J. D. Richardson // *Adv. Surg.* ñ 2001. ñ Vol.35, №1. ñ P. 39-59.
274. Carrillo E. H. Thoracoscopy for the acutely injured patient / E. H. Carrillo, J. D. Richardson // *The American Journal of Surgery.* ñ 2005. ñ Vol.190, №2. ñ P. 234ñ238.
275. Cattell R. B. Technique for exposure of the third and fourth portion of the duodenum / R. B. Cattell, J. W. Brash // *Surg. Gynecol. Obstet.* ñ 1960. ñ Vol.111, №3 ñ P. 378-381.
276. Chen R. J. Intra-abdominal pressure monitoring as a guideline in the nonoperative management of blunt hepatic trauma / R. J. Chen, J. F. Fang, M. F. Chen // *J. Trauma.* ñ 2001. ñ Vol.51, №1. ñ P. 44-50.
277. Chest Ultrasonography in Lung Contusion / G. Soldati, A. Testa, F. R. Silva [et al.] // *Chest.* ñ 2006. ñ Vol.130, №2. ñ P. 533-538.
278. Christie-Large M. Focused assessment with sonography for trauma: the FAST scan / M. Christie-Large, D. Michaelides, S. L. J. James // *J. Trauma.* ñ 2008. ñ Vol.10, №2. ñ P. 93-101.
279. Chu P. Blunt abdominal trauma: current concepts / P. Chu // *Current Orthopaedics.* ñ 2003. ñ Vol.17, №2. ñ P. 254-259.
280. Ciesielzyk B. Pekniecie sledziony leczone owinieciem siatka deksonowa / B. Ciesielzyk // *Gdanska Wiosna Traumatologiczna. II Sympozjum: sekcji chirurgii urazowej Towarzystwa Chirurgow Polskich.* ñ 2005. ñ P. 41.
281. Clinical impact of advanced trauma life support / G. D. J. van Olden, J. D. Meeuwis, H. W. Bolhuis [et al.] // *Am. J. Emerg. Med.* ñ 2004. ñ Vol.22, №7. ñ P. 522 - 525.
282. Cognitive trauma care is undervalued: adult splenic injury as a paradigm / J. P. Sutyak, L. F. D'Amelio, W. C. Chiu, J. S. Hammond // *Am. Surg.* ñ 1997. ñ Vol. 63, №8. ñ P. 752-757.
283. Colon and rectal injuries during operation Iraqi freedom: are there any changing trends in management or outcome? / S. R. Steele, K. E. Wolcott, P. S. Mullenix [et al.] // *Diseases of the Colon & Rectum.* ñ 2007. ñ Vol.50, №6. ñ P. 870-877.
284. Comparison of different surgical repairs in the treatment of experimental duodenal injuries / H. Astarcioglu, M. A. Kocdor, S. Sokmen [et al.] // *Amer. J. Surg.* ñ 2001. ñ Vol.181, №4. ñ P. 309-312.
285. Complex repair for the management of duodenal injuries / G. C. Velmahos, E. Kamel, L. S. Chan [et al.] // *Am. Surg.* ñ 1999.ñ Vol.65, №10. ñ P. 972-975.
286. Comparison of the Injury Severity Score and ICDñ9 diagnosis codes as predictors of outcome in injury: Analysis of 44.032 patients / R. Rutledge, D. B. Hoyt, A. B. Eastman [et al.] // *J.Trauma.* ñ 1997. ñ Vol.42, №4. ñ P. 447-452.
287. Cooper J. G. The incidence of abdominal injury in patients with thoracic and/or pelvic trauma / J. G. Cooper, R. Smith, A. J. Cooper // *Injury extra.* ñ 2005. ñ Vol.36, №7. ñ P. 259-263.
288. Cothren C. C. Hepatic trauma / C. C. Cothren, E. E. Moore // *Eur. J. Trauma Emerg. Surg.* ñ 2008. ñ Vol.34, №4. ñ P. 339-343.

289. Critical splenic mass for survival from experimental pneumococcaemia / D. B. Van Wyck, M. H. Witte, C. L. Witte, A. C. Thies // *J. Surg. Res.* ñ 1980. ñ Vol. 28, №1 ñ P. 14-17.
290. CT of blunt trauma bowel and mesenteric injury: typical findings and pitfalls in diagnosis / J. M. Brody, D. B. Leighton, B. L. Murphy [et al.] // *Radiographics.* ñ 2000. ñ Vol.20. ñ P. 1525-1536.
291. Current Role of Emergency US in Patients with Major Trauma / M. K[^]rner, M. Kr[^]tz, C. Degenhart [et al.] // *RadioGraphics.* ñ 2008. ñ V. 28. ñ P. 225-242.
292. Damage control orthopedics in patients with multiple injuries is effective. Time saving and safe / G. Taeger, S. Ruchholz, C. Waydhas [et al.] // *J. Trauma-Injury Infection and Critical Care.* ñ 2005. ñ Vol.59, №2. ñ P. 408-415.
293. Davis J. W. Western Trauma Association Critical Decisions in Trauma: Management of Pelvic Fracture with Hemodynamic Instability / J. W. Davis, F. A. Moore, R. C. McIntyre // *J. Trauma.* ñ 2008. ñ Vol.65, №5. ñ P. 1012-1015.
294. Dawes L.G. The risk of infection after colon injury / L. G. Dawes, C. Aprahamiam, R. E. Condon // *Surgery.* - 1986. ñ Vol.100, №6. ñ P. 796-801.
295. Diagnosis of bowel and mesenteric injuries in blunt abdominal trauma: a prospective study / F. Menegaux, C. Tresallet, M. Gosgnach [et al.] // *American Journal of Emergency Medicine.* ñ 2006. ñ Vol.24, №1. ñ P. 19ñ24.
296. Diagnostic and management of blunt small bowel injury: A servey of the Membership of the American Association for the Surgery of Trauma / M. Brownstein, T. Bunting, A. Meyer [et al.] // *J.Trauma.* ñ 2000. ñ Vol.40, №3. ñ P. 402-407.
297. Diagnostic and therapeutic laparoscopy for trauma: a technique of safe and systematic exploration / P. J. Gorecki, D. Cottam, L. D. Angus, G. W. Shaftan // *Surg. Laparosc. Endosc. Percutan Tech.* ñ 2002. ñ Vol.12, №2. ñ P. 195-198.
298. Diagnostic laparoscopy decreases the rate of unnecessary laparotomies and reduces hospital cost in trauma patients / A. S. Taner, K. Topgul, F. Kucukel [et al.] // *J. Laparoendosc. Adv. Surg.* ñ 2001. ñ Vol.11, № 4. ñ P. 207-211.
299. Diagnostic laparoscopy decreases the rate of unnecessary laparotomies and reduces hospital costs in trauma patients / A. S. Taner, K. Topgul, F. Kucukel [et al.] // *J. Laparoendosc. Adv. Surg. Tech. A.* ñ 2001. ñ Vol.11, №2. ñ P. 207ñ211.
300. Diagnostic peritoneal lavage / H. D. Root, C. W. Hauser, C. R. McKinley [et al.] // *Surgery.* ñ 1965. ñ Vol.57. ñ P. 633-637.
301. Diamond L. K. Splenectomy in childhood and the hazard of overwhelming infection / L. K. Diamond // *Pediatrics.* ñ 1969. ñ Vol. 43, №5. ñ P. 886-889.
302. Digital Hand-held Sonography Utilised for the Focused Assessment with Sonography for Trauma: A Pilot Study / A. W. Kirkpatrick, R. K. Simons, D. R. Brown [et al.] // *Ann. Acad. Med. Singapore.* ñ 2001. ñ Vol.30. ñ P. 577-581.
303. Donovan A.J. Traumatic perforation of the duodenum / A. J. Donovan, W. E. Hagen // *Am. J. Surg.* ñ 1966. ñ Vol.111. ñ P. 341-350.
304. Duodenal Injuries: A Review / R. R. Ivatury, A. K. Malhotra, M. B. Aboutanos, T. M. Duane // *Eur. J. Trauma Emerg. Surg.* ñ 2007. ñ Vol.33, №3. ñ P. 231ñ237.

305. Dutton R. Damage control Anesthesia // International Trauma Care. ñ 2005. ñ Vol.10, №1. ñ P. 197-201.
306. Eardley Wgp. Training in the practical application of damage control and early total care operative philosophy - perceptions of UK orthopaedic specialist trainees / Wgp. Eardley, D. M. Taylor, P. Parker // Annals of the Royal College of Surgeons of England. ñ 2010. ñ Vol.92, №2. ñ P. 154-158.
307. Early death of the severely injured patient-A retrospective analysis / G. Matthes, J. Seifert, P. A. Ostermann [et al.] // Zentralbl. Chir. ñ 2001. ñ Vol.126, №12. ñ P. 995-999.
308. Early definitive stabilization versus damage control orthopaedics for femur shaft fractures in the multiply injured patient / S. Morgan, M. Tuttle, W. Smith [et al.] // Critical Care. ñ 2005. ñ Vol.9, Suppl 1. ñ P. 405.
309. Early hyperglycemia predicts multiple organ failure and mortality but not infection / J. L. Sperry, H. L. Frankel, S. L. Vanek [et al.] // J. Trauma Injury, Infection, and Critical care. ñ 2008. ñ Vol.65, № 3. ñ P. 487-497.
310. Elashry O. M. Conservative Management of Major Blunt Renal Trauma with Extravasation: A Viable Option? / O. M. Elashry, B. A. Dessouky // Eur. J. Trauma Emerg. Surg. ñ 2009. ñ Vol.35, №2. ñ P. 115ñ123.
311. Emergency Department Ultrasound Is Not a Sensitive Detector of Solid Organ Injury / J. L. Kendall, J. Faragher, G. J. Hewitt [et al.] // Western J. Emerg. Med. ñ 2009. ñ Vol.10, №1. ñ P. 1-5.
312. Emergency laparoscopy ñ current best practice / O. Warren, J. Kinross, P. Paraskeva, A. Darzi // World Journal of Emergency Surgery. ñ 2006. ñ Vol.1, №1. ñ P. 24.
313. Emergency trauma score: an instrument for early estimation of trauma severity / M. R. Raum, M. W. Nijsten, M. Vogelzang [et al.] // Crit. Care Med. ñ 2009. ñ Vol.37, №6. ñ P. 1972-1977.
314. Establishing the evidence base for trauma quality improvement: a collaborative WHO-IATSIC review / C. J. Juillard, C. Mock, J. Goosen [et al.] // World J. Surg. ñ 2009. ñ Vol.33, №5. ñ P. 1075-1086.
315. Evolution of minor penetrating duodenal injuries / M.G. McKenney, I. Nir, D. M. Levi, L. Martin // Amer. Surgeon. ñ 1996. ñ V.62, №11. ñ P. 952-955.
316. Experience with over 2500 diagnostic peritoneal lavages / K. K. Nagy, R. R. Roberts, K. T. Joseph [et al.] // Injury. ñ 2000. ñ Vol.31, №7. ñ P. 479-482.
317. External fixation as a bridge to intramedullary nailing for patients with multiple injuries: damage control orthopedics / T. M. Scalea, S.A. Boswekk, I. D. Scott [et all] // J. Trauma. ñ 2000. ñ Vol.48, №4. ñ P. 613-623.
318. Extraperitoneal pelvic packing: a salvage procedure to control massive traumatic pelvic hemorrhage / A. Totterman, J. E. Madsen, N. O. Skaga, O. Roise // J. Trauma. ñ 2007. ñ Vol.62, №4. ñ P. 843-852.
319. Falimirski M. E. Nonsurgical management of solid abdominal organ injury in patients over 55 years of age / M. E. Falimirski, D. Provost // Am. Surg. ñ 2000. ñ Vol. 66, №7. ñ P. 631-635.

320. Fang J. F. Cell count ratio: new criterion of diagnostic peritoneal lavage for detection of hollow organ perforation. / J. F. Fang, R. J. Chen, B. C. Lin // *J. Trauma*. ñ 1998. ñ Vol.45, №4. ñ P. 540-544.
321. Five Years Experience of Trauma Care in a German Urban Level I University Trauma Center / H. Wyen, S. Wutzler, M. R. Sseler [et al.] // *Eur. J. Trauma Emerg. Surg.* ñ 2009. ñ Vol.35, №5. ñ P. 448-454.
322. Focused abdominal sonography for trauma in the emergency department for blunt abdominal trauma / C. L. Tsui, H. T. Fung, K. L. Chung, C. W. Kam // *International Journal of Emergency Medicine*. ñ 2008. ñ Vol11, №3. ñ P. 183-187.
323. Focused Assessment with Sonography for Trauma (FAST): results from an international consensus conference / T. M. Scalea, A. Rodriguez, W. C. Chiu [et al.] // *J. Trauma*. ñ 1999. ñ Vol.46, №3. ñ P. 466-472.
324. Forsythe R. M. Blunt splenic trauma / R. M. Forsythe, B. G. Harbrecht, A. B. Peitzman // *Scand. J. Surg.* ñ 2006. ñ Vol. 95, №3. ñ P. 133-212.
325. Fukudome E. Y. Hypothermia in multisystem trauma / E. Y. Fukudome, H. B. Alam // *Critical care medicine*. ñ 2009. ñ Vol. 37, №7 (Suppl.). ñ P. S265-S269.
326. Gender differences in adverse outcomes after blunt trauma / L. M. Napolitano, M. E. Greco, A. Rodriguez [et al.] // *J. Trauma*. ñ 2001. ñ Vol.50, №2. ñ P. 274-280.
327. Germain M. A. Perforations du grele par traumatisme ferme de l'abdomen evaluation par le scanner abdominal et la laparoscopie / M. A. Germain, N. Soukhni, M. D. Bouzard // *Ann. Chir.* ñ 2003. ñ Vol.128, №4. ñ P. 258-261.
328. Goldman R. Delayed celiotomy for the treatment of bile leak, compartment syndrome, and other hazards of nonoperative management of blunt liver injury / R. Goldman, M. Zilkoski, R. Mullins // *Am. J. Surg.* ñ 2003. ñ Vol. 185, №5. ñ P. 492-497.
329. Hahn D. D. Clinical importance of intraperitoneal fluid in patients with blunt intra-abdominal injury / D. D. Hahn, S. R. Offerman, J. F. Holmes // *Am. J. Emerg. Med.* ñ 2002. ñ Vol.20, №7. ñ P. 595-600.
330. Harbrecht B. G. Is anything new in adult blunt splenic trauma? / B. G. Harbrecht // *Amer. J. Surg.* ñ 2005. ñ Vol.190. ñ P. 273-278.
331. Healing of Blunt Liver Injury After Non-Operative Management: Role of Ultrasonography Follow-Up / P. Padalino, F. Bomben, O. Chiara [et al.] // *Eur. J. Trauma Emerg. Surg.* ñ 2009. ñ Vol.35, №4. ñ P. 364-370.
332. Helical computed tomography of bowel and mesenteric injuries / K. L. Killeen, K. Shanmuganathan, P. A. Poletti [et al.] // *J. Trauma*. ñ 2001. ñ Vol.51, №1. ñ P. 26-36.
333. Helling T. S. Is the Grading of Liver Injuries a Useful Clinical Tool in the Initial Management of Blunt Trauma Patients? / T. S. Helling, M. R. Ward, J. Balon // *Eur. J. Trauma Emerg Surg.* ñ 2009. ñ Vol.35, №2. ñ P. 95-101.
334. Hematocrit, systolic blood pressure and heart rate are not accurate predictors for surgery to control hemorrhage in injured patients / R. C. Opreanu, R. Arrangoiz, P. Stevens [et al.] // *Am Surg.* ñ 2010. ñ Vol.76, №3. ñ P. 296-301.

335. Hepatic Angiography in Patients Undergoing Damage Control Laparotomy / J. W. Johnson, V. H. Gracias, R. Gupta [et al] // *J. Trauma-Injury Infection and Critical Care*. ñ 2002. ñ Vol.52, №6. ñ P. 1102-1106.
336. Hirshberg A. Damage Control for abdominal trauma / A. Hirshberg, R. Walden // *Surg. Clin. N. Amer.* ñ 1997. ñ Vol.77, № 4. ñ P. 813 ñ 820.
337. Hitosugi M. Injury severity in motor vehicle occupants / M. Hitosugi, A. Takatsu // *Legal Medicine*. ñ 2000. ñ №2. ñ P. 166-70.
338. Hoey B. A. Damage control surgery / B. A. Hoey, C. W. Schwab // *Scand. J. Surg.* ñ 2002. ñ Vol.91, №21. ñ P. 92-103.
339. Hoffman L. Clinical Predictors of Injuries Not Identified by Focused Abdominal Sonogram for Trauma (FAST) Examinations / L. Hoffman, D. Pierce, S. Puumala // *J. Emerg Med.* ñ 2009. ñ Vol.36, №3. ñ P. 271-279.
340. Hsieh C. H. Early-onset liver abscess after blunt liver trauma: report of a case [In Process Citation] / C. H. Hsieh, Y. P. Hsu // *Surg. Today*. ñ 2003. ñ Vol.33, № 5. ñ P. 392 ñ 394.
341. Impact of MDCT Angiography on the Use of Catheter Angiography for the Assessment of Cervical Arterial Injury After Blunt or Penetrating Trauma / J. W. Stuhlfaut, B. C. Lucey, J. C. Varghese, J. A. Soto // *Radiology*. ñ 2006. ñ Vol.238, №2. ñ P. 473-479.
342. Implications of the 'contrast blush^a' finding on computed tomographic scan of the spleen in trauma / L. A. Omert, D. Salyer, C. M. Dunham [et al.] // *J. Trauma*. ñ 2001. ñ Vol. 51, №2. ñ P. 272-277.
343. Improved predictiones from A Severity Characterization of Trauma (ASCOT) over Trauma and Injury Severity Score (TRISS): Ressults of an Independent Evaluation / H. R. Champion, W. S. Copes, W. J. Sacco [et al.] // *J. Trauma*. ñ 1996. ñ Vol.40, №1. ñ P. 42-46.
344. In Search of Benchmarking for Mortality Following Multiple Trauma: A Swiss Trauma Center Experience / I. Fuglistaler-Montali, C. Attenberger, P. Fuglistaler [et al.] // *World J. Surg.* ñ 2009. ñ Published online Aug 20.
345. Intra-abdominal injury following blunt trauma. Identifying the high-risk patient using objective risk factors / R. C. Mackersie, A. D. Tiwary, S. R. Shackferd, D. B. Hoyt // *Arch.Surg.* ñ 1989. ñ V.124, №7. ñ P. 809-813.
346. Investigation of risk factors affecting surgical decision in traumatic colon injuries / F. Cengiz, O. Engin, M. Yildirim [et al.] // *Iranian Red Crescent Medical Journal*. ñ 2010. ñ Vol.12, №4. ñ P.463-468.
347. Isenhour J. L. Advances in Abdominal Trauma /J. L. Isenhour, J. Marx // *Emerg. Med. Clin. North Am.* ñ 2007. ñ Vol.25, №3. ñ P. 713-733.
348. Ivatury R. R. A critical evaluation of laparoscopy in penetrating abdominal trauma / R. R. Ivatury, R. J. Simon, W. M. Sthal // *J. Trauma*. ñ 1993. ñ Vol.34, №6. ñ P. 822-824.
349. Jalli R. Accuracy of sonography in detection of renal injuries caused by blunt abdominal trauma: a prospective study / R. Jalli, N. Kamalzaden // *Turkish Journal of Trauma*. ñ 2009. ñ Vol.15, №1. ñ P. 23-27.
350. Jansen J. O. Investigation of blunt abdominal trauma / J. O. Jansen, S. R. Yule, M. A. Loudon // *Br. Med. J.* ñ 2008. ñ Vol.336, №7650. ñ P. 938-942.

351. Karlbauer A. Оценка тяжести травмы: обзор наиболее часто используемых систем для оценки тяжести повреждений у травматологических больных / A. Karlbauer, R. Woidke // Вестник травматологии и ортопедии им. Н. Н. Приорова. ñ 2003. ñ №3. ñ С. 16-19.
352. Karski J. Urazowe obrazenia trzustki / J. Karski // Gdanska Wiosna Traumatologiczna. II Sympozjum: sekcji chirurgii urazowej Towarzystwa Chirurgow Polskich. ñ 2005. ñ P. 14-15.
353. Keyhole procedure: a new technique for intestinal anastomosis with a large opening and less tissue trauma, using both circular and linear staplers / H. Takeyama, M. Sato, Y. Akamo [et al.] // Surgery. ñ 2003. ñ Vol.133, №3. ñ P. 345-348.
354. Knegt C. Applicability of the trimodal distribution of trauma deaths in a Level I trauma centre in the Netherlands with a population of mainly blunt trauma / C. Knegt, S. A. G. Meylaerts¹, L. P. H. Leenen // Injury. ñ 2008. ñ Vol.39, № 9. ñ P. 993-1000.
355. La laparotomie ecurtee dans les traumatismes abdominaux hemorragiques. Etude multicentrique retrospective sur 109 cas. / C. Arvieux, N. Cardin, L. Chiche [et al.] // Ann. Chir. ñ 2003.ñ Vol.128, №3. ñ P. 150-158.
356. Le Gall J. R. A new simplified acute physiology score (SAPS 2) based on a European - North American multisenter study / J. R. Le Gall, S. Lemeshow, F. Saulnier // JAMA. ñ 1993. ñ Vol.270. ñ P. 2957-2963.
357. Lefering R. Development and Validation of the Revised Injury Severity Classification Score for Severely Injured Patients / R. Lefering // Eur. J. Trauma Emerg. Surg. ñ 2009. ñ Vol.35, №5. ñ P. 437-447.
358. Lenriot J. P. Injuries and open wounds of the abdomen. Diagnosis, management in an emergency situation / J. P. Lenriot // Rev. Prat. ñ 1999. ñ Vol.49, №3. ñ P. 333-338.
359. Level I versus Level II trauma centers: an outcomes-based assessment / M. T. Cudnic, C. D. Newgard, M. R. Sayre, S. M. Steinberg // J. Trauma. ñ 2009. ñ Vol. 66, №5. ñ P. 1321-1326.
360. Lingawi S. S. Focused abdominal US in patients with trauma / S. S. Lingawi, A. R. Buckley // Radiology. ñ 2000. ñ Vol.217, №2. ñ P. 426-429.
361. LoCicero J. A half-century of experience in the management of colon injuries: Changing concept / J. LoCicero, T. Tajima, T. Drapanas // J. Trauma. ñ 1975. ñ Vol.15, №7. ñ P. 575-579.
362. Lynch A.M. Overwhelming postsplenectomy infection / A. M. Lynch, R. Kapila // Infect. Dis. Clin. North Am. ñ 1996. ñ Vol.4. ñ P. 693-707.
363. Major Incident Hospital: Development of a Permanent Facility for Management of Incident Casualties / G. Marres, M. Bemelman, J. van der Eijk, L. Leenen // Eur. J. Trauma Emerg Surg. ñ 2009. ñ Vol.35, №3. ñ P. 203-211.
364. Management of the injured colon: evolving practice at an urban trauma center / M. A. Levison, D. D. Thomas, R. G. Wiencek [et al.] // J. Trauma. ñ 1990. ñ Vol.30, №3. ñ P. 247-251.
365. Mattox K. L. Introduction, background, and future projections of damage control surgery / K. L. Mattox // Surg. Clin. N. Amer. ñ 1997. ñ Vol.77, № 4. ñ P. 753-759.

366. Mauritz W. Multislice computed tomography in blunt abdominal trauma / W. Mauritz, P. Weninger // *J. Trauma.* ñ 2007. ñ Vol. 9, №3. ñ P. 195-212.
367. Mavridis S. P. Blunt trauma in intoxicated patients: is computed tomography of the abdomen always necessary? / S. P. Mavridis, A. M. Firilas // *South Med. J.* ñ 2000. ñ Vol.93, №4. ñ P. 403-405.
368. Mazurac S. M. The F.A.S.T.E.R. trial: Focused assessment by sonography in trauma during emergency retrieval: A feasibility study / S. M. Mazurac, A. Pearceab, S. Alfred // *Injury.* ñ 2008. ñ Vol.39, №5. ñ P. 512-518.
369. Meyer A. A. Death and disability from injury: a global challenge / A. A. Meyer // *J. Trauma.* ñ 1998. ñ Vol.44, №1. ñ P.1-12.
370. Möglichkeiten zur Klassifizierung von Verletzungen beim Polytraumatisierten / H. J. Oestern, J. Sturm, H. P. Lobenhoffor [et al.] // *Langenbecks Arch. Chir.* ññ 1983. ñ Suppl.2. - S. 93-97.
371. Moore E. E. Staged laparotomy for the hypothermia, acidosis and coagulopathy syndrome / E. E. Moore // *Am. J. Surg.* ñ 1996. ñ Vol.172, №2. ñ P. 405-410.
372. Myers J. Focused assessment with sonography for trauma (FAST): The truth about ultrasound in blunt trauma / J. Myers // *J. Trauma-Injury Infection and Critical Care.* ñ2007. ñ Vol.62, №6. ñ P. S28-S28.
373. Nast-Kolb D. Moderne Diagnostik des Bauchtraumas / D. Nast-Kolb, H. J. Bail, G. Taeger // *Chirurg.* ñ 2005. ñ Sep 17. ñ P. S0009-4722.
374. Nespoli A. I traumi addominali complessi: opzioni terapeutiche / A. Nespoli, L. Gianotti // *Ann. Ital. Chir.* ñ 2005. ñ V.76, №2. ñ P. 115-117.
375. Newgard C. D. Steering wheel deformity and serious thoracic or abdominal injury among drivers and passengers involved in motor vehicle crashes [In Process Citation] / C. D. Newgard, R. J. Lewis, J. F. Kraus // *Ann. Emerg. Med.* ñ 2005. ñ Vol.45, №1. ñ P. 43-50.
376. Nonoperative Management of Blunt Splenic Trauma: Also Feasible and Safe in Centers with Low Trauma Incidence and in the Presence of Established Risk Factors / G. Norrman, B. Tingstedt, M. Ekelund, R. Andersson // *Eur. J. Trauma Emerg. Surg.* ñ 2009. ñ Vol.35, №2. ñ P. 102-107.
377. Nonoperative management of hepatic, splenic, and renal injuries in adults with multiple injuries / K. H. Sartorelli, C. Frumiento, F. B. Rogers, T. M. Osler // *J. Trauma-Injury Infection and Critical Care.* ñ 2000. ñ Vol.49, №1. ñ P. 56-62.
378. Nonoperative management of splenic injuries: have we gone too far? / G. C. Velmahos, L. S. Chan, E. Kamel [et al.] // *Arch. Surg.* ñ 2000.ñ Vol.135, №6. ñ P. 674-679.
379. Non-operative treatment of duodenal perforation secondary to blunt abdominal trauma / M. G. Besselink, N. C. Berende, R. M. Preshaw [et al.] // *Injury.* ñ 2001. ñ Vol.32, №6. ñ P. 513-515.
380. Nonoperative Treatment of Multiple Intra-Abdominal Solid Organ Injury After Blunt Abdominal Trauma / H. Yanar, C. Ertekin, K. Taviloglu [et al.] // *J. Trauma.* ñ 2008. ñ Vol.64, №4. ñ P. 943-948.

381. Oberholzer A. Incidence of septic complications and multiple organ failure in severely injured patients is sex specific / A. Oberholzer, M. Keel, R. Zellweger [et al.] // *J. Trauma.* ñ 2000. ñ Vol.48, №5. ñ P. 932-937.
382. Oestern H.-J. Klassifikation Schwer ñ und Mehrfachverletzter was hat sich bewahrt? / H.-J. Oestern, K. Kabus // *Der Chirurg.* ñ 1997. ñ №68 ñ S. 1059-1065.
383. Olofsson P. The Effects of Early Rapid Control of Multiple Bowel Perforations after High-Energy Trauma to the Abdomen: Implications for Damage Control Surgery / P. Olofsson, F. M. Abu-Zidan, J. Wang // *Trauma.* ñ 2006. ñ Vol.61, №1. ñ P. 85-191.
384. Osler T. A modification of the Injury Severity Score that both improves accuracy and simplifies scores / T. Osler, S. P. Baker, W. Long // *J. Trauma.* ñ 1997. ñ Vol.43, №6. ñ P. 922-926.
385. Pachter H. L. The current status of nonoperative management of adult blunt hepatic injuries / H. L. Pachter, S. R. Hofstetter // *Am. J. Surg.* ñ 1995. ñ Vol.169, №3. ñ P. 442-443.
386. Pal J. D. Defining the role of computed tomography in blunt abdominal trauma / J. D. Pal, G. P. Victorino // *Arch.Surg.* ñ 2002. ñ Vol.37, №6. ñ P. 1029-1033.
387. Peden M. The injury chart book: a graphical overview of the global burden of injuries / M. Peden, K. McGee, G. Sharma. ñ Geneva: World Health Organization, 2002. ñ 76 p.
388. Pelvic Fractures: Epidemiology and Predictors of Associated Abdominal Injuries and Outcomes / D. Demetriades, M. Karaiskakis, K. Toutouzas [et al.] // *J. Am. Coll. Surg.* ñ 2002. ñ Vol.195, №1. ñ P. 1-10.
389. Perforation of the small and large intestine / W. Hohenberger, R. Mewes, F. Kckerling, F. P. Gall // *Chirurg.* ñ 1987. ñ Vol.58, №4. ñ P. 561-570.
390. Performance of CT in detection of bowel injury / S. T. Butela, M. P. Federle, P. J. Chang [et al.] // *Am. J. Roentgenol.* ñ 2001. ñ Vol.176, №1. ñ P. 129-135.
391. Perfusion and functional anatomy of the splenic remnant supplied by short gastric vessels / E. Gurleyik, G. Gurleyik, K. Bingol [et al.] // *Amer. J. Surg.* ñ 2000. ñ Vol.179, №6. ñ P. 490-493.
392. Politrauma complesso: gestione poli-specialistica. Caso clinico / A. Martino, B. Rampone, G. Maharajan [et al.] // *Ann. Ital. Chir.* ñ 2009. ñ Vol.80, №4. ñ P. 325 ñ 330.
393. Postinjury abdominal compartment syndrome does not preclude early enteral feeding after definitive closure / C. C. Cothren, E. E. Moore, D. J. Ciesla [et al.] // *Am. J. Surg.* ñ 2004. ñ Vol. 188, №6. ñ P. 653-658.
394. Precision of field triage in patients brought to a trauma centre after introducing trauma team activation guidelines / M. Rehn, T. Eken, A. J. Kr, ger [et al.] // *Scand. J. Trauma Resusc. Emerg. Med.* ñ 2009. ñ Vol.17, №1. ñ P. 24.
395. Prehospital and Emergency Department Ultrasound in Blunt Abdominal Trauma / M. Ruessler, T. Kirschning, R. Breitreutz [et al.] // *Eur. J. Trauma Emerg. Surg.* ñ 2009. ñ Vol.35, № 4. ñ P. 341-346.

396. Preperitoneal Pelvic Packing for Hemodynamically Unstable Pelvic Fractures: A Paradigm Shift / C. C. Cothren, P. M. Osborn, E. E. Moore [et al.] // *J. Trauma*. ñ 2007. ñ Vol. 62, №4. ñ P. 834 - 842.
397. Prognostic determinants in duodenal injuries / J. M. Blocksom, J. G. Tyburski, R. L. Sohn [et al.] // *Am. Surg.* ñ 2004. ñ Vol.70, №3. ñ P. 248-255.
398. Prospective evaluation of vacuum-assisted fascial closure after open abdomen: planned ventral hernia rate is substantially reduced / P. R. Miller, J. W. Meredith, J. C. Johnson, M. C. Chang // *Ann. Surg.* ñ 2004. ñ Vol.239. ñ P. 608-614.
399. Protocol for bedside laparotomy in trauma and emergency general surgery: a low return to the operating room / J. J. Diaz, V. Mejia, A. P. Subhawong [et al.] // *Am. Surg.* ñ 2005. ñ Vol.71, №11. ñ P. 986-991.
400. Proximal Splenic Artery Embolization In Blunt Splenic Trauma / O. Zmora, Y. Kori, D. Samuels [et al.] // *Eur. J. Trauma Emerg. Surg.* ñ 2009. ñ Vol.35, №2. ñ P. 108ñ114.
401. Quality and quantity of volume replacement in trauma patients / O. Chiara, L. Bucci, A. Sara [et al.] // *Minerva Anestesiologica*. ñ 2008. ñ Vol.74, №6. ñ P. 303-306.
402. Real-Time, Contrast-Enhanced Sonography: A New Tool for Detecting Active Bleeding / O. Catalano, F. Sandomenico, M. M. Raso, A. Siani // *J. Trauma*. ñ 2005. ñ Vol.59, №4. ñ P. 933-939.
403. Retroperitoneal packing as a resuscitation technique for hemodynamically unstable patients with pelvic fractures: report of two representative cases and description of technique / W. R. Smith, E. E. Moore, P. Osborn [et al.] // *J. Trauma*. ñ 2005. ñ Vol.59, №6. ñ P. 1510-1514.
404. Rotondo M. F. Damage control sequence and underlying logic / M. F. Rotondo, D. H. Zonies // *Surg. Clin. N. Amer.* ñ 1997. ñ Vol.77, № 4. ñ P. 761-777.
405. Russo A. Indicatori prognostici positivi e negativi nel politraumatizzato, con particolare riferimento al concetto di "Golden Hour" / A. Russo // *Ann. Ital. Chir.* ñ 2009. ñ Vol.80, № 5. ñ P. 337-349.
406. Ryan J. M. Triage: Principles and Pressures / J. M. Ryan // *Eur. J. Trauma Emerg. Surg.* ñ 2008. ñ Vol.34, №5. ñ P. 427-432.
407. Sato M. Reevaluation of Ultrasonography for Solid-Organ Injury in Blunt Abdominal Trauma / M. Sato, H. Yoshii // *J. Ultrasound Med.* ñ 2004. ñ Vol.23. ñ P. 1583-1596.
408. Serum procalcitonin levels in patients with multiple injuries including visceral trauma / M. Maier, S. Wutzler, M. Lehnert [et al.] // *The journal of Trauma Injury, Infection, and Critical Care*. ñ 2009. ñ Vol.66, №1. ñ P. 243-249.
409. Severe and multiple trauma in older patients; incidence and mortality / P. V. Giannoudis, P. J. Harwood, C. Court-Brown, H. C. Pape // *Injury*. ñ 2009. ñ Vol. 40, №4. ñ P. 362-367.
410. Shanmuganathan K. Multi-detector row CT imaging of blunt abdominal trauma / K. Shanmuganathan // *Semin. Ultrasound CT MR*. ñ 2004. ñ Vol.25, №2. ñ P. 180-204.

411. Sharma O. P. Assessment of Nonoperative Management of Blunt Spleen and Liver Trauma / O. P. Sharma, M. F. Oswanski, D. Singer // *J. Trauma*. ñ 2005. ñ Vol.71, №3. ñ P. 379 - 386.
412. Sinha S. Recent Changes in the Management of Blunt Splenic Injury: Effect on Splenic Trauma Patients and Hospital Implications / S. Sinha, S. V. V. Raja, M. H. Lewis // *Ann. R. Coll. Surg. Engl.* ñ 2008. ñ Vol. 90, №2. ñ P. 109-112.
413. Slowinski K. Miejsce laparotomii w leczeniu obrazem sledziony / K. Slowinski // *Gdanska Wiosna Traumatologiczna. II Sympozjum: sekcji chirurgii urazowej Towarzystwa Chirurgow Polskich.* ñ Gdansk, 2005. ñ P. 12-13.
414. Spaniolas K. Nonoperative Management of Pancreato-Duodenal Injuries / K. Spaniolas, G. C. Velmahos // *Eur. J. Trauma Emerg. Surg.* ñ 2007. ñ Vol.33, №3. ñ P. 221ñ226.
415. Staged physiologic restoration and damage control surgery / E. E. Moore, J. M. Burch, R. J. Franciose [et al.] // *Wld. J. Surg.* ñ 1998. ñ Vol.22, №12. ñ P. 1184-1190.
416. Stapled versus sutured gastrointestinal anastomoses in the trauma patient: a multicenter trial / S. I. Brundage, G. J. Jurkovich, D. B. Hoyt [et al.] // *J. Trauma*. ñ 2001. ñ Vol.51, №6. ñ P. 1054-1061.
417. Stone H. H. Management of the major coagulopathy with onset during laparotomy / H. H. Stone, P. R. Strom, R. J. Mullins // *Ann. Surg.* ñ 1983. ñ Vol.197, №5. ñ P. 532-535.
418. Subramanian A. The management of pancreatic trauma in the modern era / A. Subramanian, C. J. Dente, D. V. Feliciano // *Surg. Clin. North Am.* ñ 2007. ñ Vol.87, №6. ñ P. 1515-1532.
419. Successful healing of a blunt duodenal rupture by nonoperative management / N. Soeta, S. Terashima, M. Kogure [et al.] // *J. Trauma*. ñ 2002. ñ Vol.52, №5. ñ P. 979-981.
420. Sugrue M. Damage control surgery and the abdomen / M. Sugrue, S. K. DíAmours, M. Joshipura // *Injury*. ñ 2004. ñ Vol.35, №7. ñ P. 642-648.
421. Systematic review and meta-analysis of emergency ultrasonography for blunt abdominal trauma / D. Stengel, K. Bauwens, J. Sehouli [et al.] // *Br. J. Surg.* ñ 2001. ñ Vol.88, №7 ñ P. 901-912.
422. Taviloglu K. Current Trends in the Management of Blunt Solid Organ Injuries / K. Taviloglu, H. Yanar // *Eur. J. Trauma Emerg. Surg.* ñ 2009. ñ Vol.35, №2. ñ P. 90-94.
423. The accuracy of diagnostic laparoscopy in trauma patients: a prospective, controlled study / D. Elliot, A. Rodriquez, M. Moncure [et al.] // *Int. Surg.* ñ 1998. ñ Vol.83, №4. ñ P. 294-298.
424. The accuracy of focused assessment with sonography in trauma (FAST) in blunt trauma patients: Experience of an Australian major trauma service / J. M. Hsu, A. P. Joseph, L.J. Tarlinton [et.al.] // *Injury*. ñ 2007. ñ Vol.38, №1. ñ P. 71-75.
425. The APACHE-III prognostic system: Risk prediction of hospital mortality for critically ill hospitalized adults / W. A. Knaus, D. P. Wagner, E. Draper [et al.] // *Chest*. ñ 1991. ñ №100. ñ P. 1619-1622.

426. The Benefit of Multislice Computed Tomography in the Emergency Room Management of Polytraumatized Patients / M. H. Hessmann, A. Hofmann, K. F. Kreitner [et al.] // *Eur. J. Trauma.* ñ 2005. ñ №3. ñ P. 231ñ238.
427. The Evolution of Blunt Splenic Injury: Resolution and Progression / S. A. Savage, B. L. Zarzaur, L. J. Magnotti [et al.] // *J. Trauma.* ñ 2008. ñ Vol.64, №4. ñ P. 1085-1092.
428. The incidence of splenectomy is decreasing: lessons learned from trauma experience / A. T. Rose, M. I. Newman, J. Debelak [et al.] // *Am Surg.* ñ 2000. ñ Vol.66, №5. ñ P. 481-486.
429. The injury severity score: a method for describing patients with multiple injuries and evaluating emergency care / S. P. Baker, B. OíNeill, W. Jr. Haddon, W. B. Long // *J. Trauma.* ñ 1974. ñ Vol.14, №2. ñ P. 187ñ196.
430. The management of complex pancreatic injuries / J. E. Krige, S. J. Beningfield, A. J. Nicol, P. Navsaria // *S. Afr. J. Surg.* ñ 2005. ñ Vol.43, №3. ñ P. 92-102.
431. The use of pyloric exclusion in the management of severe duodenal injuries / G. D. III Vaughan, O. H. Frazier, D. Y. Graham [et al.] // *Am. J. Surg.* ñ 1977. ñ Vol.134. ñ P. 785-790.
432. The value of laparoscopy in management of abdominal trauma / M. R. Chelly, K. Major, J. Spivak [et al.] // *Am. Surg.* ñ 2003. ñ Vol.69. ñ P. 957ñ960.
433. The value of the trauma mechanism in the triage of severely injured elderly / J. M. M. Nijboer, C. K. van der Sluis, P. U. Dijkstra, H.-Jan ten Duis // *Eur J Trauma Emerg Surg* ñ 2009. ñ Vol.35, №1. ñ P. 49-55.
434. Time to laparotomy for intra-abdominal bleeding from trauma does affect survival for delays up to 90 minutes / J. R. Clarke, S. Z. Trooskin, P. J. Doshi [et al.] // *J. Trauma.* ñ 2002. ñ Vol.52, №3. ñ P. 420-425.
435. Timing of fracture fixation in multitrauma patients: the role of early total care and damage control surgery / H.-C. Pape, P. Tornetta, I. Tarkin [et al.] // *J. Am. Acad. Orthop. Surg.* ñ 2009. ñ Vol.17, №9. ñ P. 541-549.
436. Training Operating Room Teams in Damage Control Surgery for Trauma: A Followup Study of the Norwegian Model / K. S. Hansen, P. E. Uggen, G. Brattebo, T. Wisborg // *J. Am. Coll. Surg.* ñ 2007. ñ Vol.205, №5. ñ P. 712 - 716.
437. Trauma Deaths in a Mature Urban Trauma System: Is ñTrimodalñ Distribution a Valid Concept? / D. Demetriades, B. Kimbrell, A. Salim [et al.] // *J. Am. Coll. Surg.* ñ 2005. ñ Vol.201, №3. ñ P. 343-348.
438. Trauma laparotomy in a rural setting before transfer to a regional center: does it save lives? / J. A. Weinberg, K. McKinley, S. R. Petersen [et al.] // *J. Trauma.* ñ 2003. ñ Vol.54, №5. ñ P. 823-826.
439. Trunkey D. D. Trauma / D. D. Trunkey // *Sci Am. Lancet.* ñ 1983. ñ Vol.249. ñ P. 25-35.
440. Uecker J. The role of follow-up radiographic studies in nonoperative management of spleen trauma / J. Uecker, C. Pickett, E. Dunn // *Am. Surg.* ñ 2001. ñ Vol. 67, №1. ñ P. 22-25.

441. Ultrasound: impact on diagnostic peritoneal lavage, abdominal computed tomography, and resident training / J. R. Davis, A. L. Morrison, S. E. Perkins [et al.] // *Am. Surg.* ñ 1999. ñ Vol.65, №6. ñ P. 555-559.
442. Uranues S. Injuries to the Spleen / S. Uranues, Y. A. Kilic // *Eur. J. Trauma Emerg. Surg.* ñ 2008. ñ Vol.34, №4. ñ P. 355ñ361.
443. Uran, s S. Laparoscopy in Abdominal Trauma / S. Uran, s, K. Dorr // *Eur. J. Trauma Emerg. Surg.* ñ 2010. ñ Vol.36, №1. ñ P. 19ñ24.
444. Use of abdominal computer tomography in blunt trauma: do we scan too much? / B. G. Garber, E. Bigelow, J. D. Yelle, G. Pagiarello // *Can. J. Surg.* ñ 2000. ñ Vol.43, №1. ñ P. 16-21.
445. Using contrast-enhanced helical CT to visualize arterial extravasation after blunt abdominal trauma: incidence and organ distribution / Dorcas C. Yao, R. Brooke Jeffrey, Stuart E. Mirvis [et al.] // *Am. J. Roentgenol.* ñ 2002. ñ Vol.178, №1. ñ P. 17-20.
446. Utilization of FAST (Focused Assessment with Sonography for Trauma) in 1999: results of a survey of North American trauma centers / B. R. Boulanger, P. A. Kearney, F. D. Brenneman [et al.] // *Am. Surg.* ñ 2000. ñ Vol.66, №11. ñ P. 1049-1055.
447. Validation of Trauma and ISS in blunt trauma patients by using a Canadian trauma registry / B. G. Garber, P. C. Herbert, G. Wells [et al.] // *J. Trauma.* ñ 1996. ñ Vol.40, №7 ñ P. 733-738.
448. Van Wyck D. B. Overwhelming postsplenectomy infection (OPSI): the clinical syndrome / D. B. Van Wyck // *Lymphology.* ñ 1983. ñ Vol.16. ñ P. 107-114.
449. Velanovich V. Partial splenectomy using a coupled saline-radiofrequency hemostatic device / V. Velanovich, M. Weaver // *Am. J. Surg.* ñ 2003. ñ Vol.185, №1. ñ P. 54-57.
450. Villavicencio R. T. Analysis of laparoscopy in trauma / R. T. Villavicencio, J. A. Aucar // *J. Am. Coll. Surg.* ñ 1999. ñ Vol.189, №1. ñ P. 11-20.
451. Whole Body Imaging in Blunt Multisystem Trauma Patients Without Obvious Signs of Injury: Results of a Prospective Study / A. Salim, B. Sangthong, M. Martin [et al.] // *Arch. Surg.* ñ 2006. ñ Vol.141, №5. ñ P. 468-475.
452. Whole-body multislice computed tomography as the first line diagnostic tool in patients with multiple injuries: the focus on time / T. E. Wurmb, W. Hopfner, T. Keil [et al.] // *J. Trauma.* ñ 2009. ñ V. 66, № 3. ñ P. 658-665.
453. Wilder R. Multiple trauma / Wilder R. ñ Basel; Munchen; Paris; London, 1984. ñ 273 p.
454. Wound management after colon injury: open or closed? A prospective randomized trial / G. C. Velmahos, P. Vassiliu, D. Demetriades [et al.] // *Am. Surg.* ñ 2002. ñ Vol.68, №9. ñ P. 795-801.